VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 69

THỨ HAI

6.7.2026 (22.5 Bính Ngọ)

Số 80 (4371)

www.baovanhoa.vn

Email: baovanhoa@fpt.vn

TÁI CẤU TRÚC THIẾT CHẾ VĂN HÓA CƠ SỞ:

Cần cơ chế mới để đáp ứng yêu cầu

[8]



Trung tâm Cung ứng dịch vụ công phường Bình Trưng, TP.HCM ra mắt công trình sân khấu biểu diễn nghệ thuật ngoài trời **Ảnh: THÚY BÌNH**

Sáu chuẩn mực đạo đức, văn hóa kinh doanh gắn với bản sắc dân tộc [2]

Hỗ trợ kinh phí hằng tháng cho chủ thể văn hóa nòng cốt, kế cận [3]

Du lịch trước áp lực tăng trưởng hai con số của đất nước [6]

DANAFF IV:

Khẳng định vị thế của một liên hoan phim mang tầm khu vực



[11]

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Cải tiến, "cải lùi"

● **MINH TUỆ**

Hồi sau năm 1975, vừa thoát khỏi cuộc chiến khốc liệt và dai dẳng, cả đất nước khó khăn, thiếu thốn mọi bề. Lũ học trò cấp III chúng tôi thường xuyên tham gia lao động, khi thì đắp một con đập, khi tham gia canh tác ở một làng quê, một nông trường nào đó, với cuốc, rựa và nếu may mắn hơn thì có chiếc xe cải tiến.

Chiếc xe gồm đôi cần để kéo phía trước, ở sau có thùng và đôi bánh xe. Bánh xe gồm vành xe được hàn bằng sắt, kể cả nan hoa, giữa có ổ bi.

(Xem trang 2)

Xây dựng văn hóa số trong hệ thống chính trị [4]

Vượt khó để gọi đúng tên, đưa các anh về với gia đình [5]

CÔNG VIÊN ĐỊA CHẤT TOÀN CẦU UNESCO ĐẮK NÔNG:

Còn "nợ" sáu nhóm khuyến nghị [9]

Sáu chuẩn mực đạo đức, văn hóa kinh doanh gắn với bản sắc dân tộc

Phó Thủ tướng Phạm Thị Thanh Trà vừa ký Quyết định số 1157/QĐ-TTg ban hành Khung chuẩn mực đạo đức, văn hóa kinh doanh gắn với bản sắc dân tộc và tiếp cận được tinh hoa văn hóa kinh doanh thế giới.

Theo đó, đối tượng áp dụng của Khung chuẩn mực là doanh nghiệp thuộc mọi thành phần kinh tế hoạt động trên lãnh thổ Việt Nam; doanh nhân là người Việt Nam, người nước ngoài đang hoạt động kinh doanh tại Việt Nam; tổ chức xã hội nghề nghiệp; cơ quan nhà nước hoạch định chiến lược, xây dựng, tổ chức thực thi chuẩn mực đạo đức, văn hóa trong hoạt động kinh doanh. Về phạm vi, Khung chuẩn mực được áp dụng đối với toàn bộ hoạt động quản trị, sản xuất, kinh doanh, truyền thông thương hiệu và quan hệ đối tác của doanh nghiệp, doanh nhân.

Mục tiêu tổng quát là xây dựng và triển khai Khung chuẩn mực đạo đức, văn hóa kinh doanh Việt Nam trên nền tảng các giá trị văn hóa dân tộc và các giá trị nhân văn phổ quát, gắn với các chuẩn mực quốc tế về quản trị doanh nghiệp, trách nhiệm xã hội và phát triển bền vững, nhằm hình thành đội ngũ doanh nhân liêm chính, tôn trọng con người, bảo đảm quyền và lợi ích chính đáng của người lao động, cộng đồng và người tiêu dùng; góp phần xây dựng môi trường kinh doanh minh bạch, lành mạnh; nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia và hội nhập quốc tế. Mục tiêu cụ thể đến năm 2027, đạt ít nhất 60 trong số 200 doanh nghiệp thí điểm ban hành được bộ quy tắc ứng xử hoặc bộ quy tắc đạo đức doanh nghiệp trên cơ sở áp dụng Khung chuẩn mực; thực hiện phổ biến tối thiểu 2 lần/năm tới toàn thể cán bộ, nhân viên của doanh nghiệp. Cùng với đó, đào tạo nâng cao nhận thức cho ít nhất 10.000 doanh nhân, doanh nghiệp về Khung chuẩn mực và hướng dẫn áp dụng trong doanh nghiệp.

Đến năm 2030 có ít nhất 1.000 doanh nghiệp áp dụng Khung chuẩn mực, từng bước tiệm cận và đáp ứng các yêu cầu về sản phẩm, dịch vụ theo các chuẩn mực ESG quốc tế; Quảng bá thành công tối thiểu 20 doanh nghiệp Việt Nam mang bản sắc dân tộc tại 10 diễn đàn, hội nghị và cơ chế đối thoại quốc tế uy tín (OECD, UN Global Compact…). Khung chuẩn mực được xây dựng trên cơ sở sáu giá trị cốt lõi (Nhân văn, Liêm chính, Minh bạch, Trách nhiệm, Sáng tạo và Hội nhập), trong đó chuẩn mực Nhân văn giữ vai trò trung tâm, đồng thời, được cụ thể hóa thành sáu nhóm chuẩn mực bao gồm: Chuẩn mực 1: Nhân văn (tôn trọng con người, lấy khách hàng, người lao động làm trung tâm của việc kinh doanh): Khách hàng là trung tâm; xây dựng văn hóa doanh nghiệp; bảo đảm quyền lợi người lao động.

Chuẩn mực 2: Liêm chính (tuân thủ pháp luật, trung thực, không gian lận; phòng, chống tham nhũng); tuân thủ pháp luật; tôn trọng đối thủ và thị trường; cạnh tranh lành mạnh; phòng, chống tham nhũng, rửa tiền. Chuẩn mực 3: Minh bạch (công khai thông tin, rõ ràng trong hợp đồng, quản trị): Trung thực và minh bạch với khách hàng; trung thực và minh bạch với đối tác; trung thực và minh bạch trong quản trị, quản lý và vận hành doanh nghiệp hướng tới chuẩn quốc tế. Chuẩn mực 4: Trách nhiệm (trách nhiệm với xã hội, cộng đồng và môi trường): Trách nhiệm với xã hội, cộng đồng; trách nhiệm với nhiệm vụ phát triển kinh tế chung của đất nước; trách nhiệm với môi trường.

Chuẩn mực 5: Sáng tạo (coi đổi mới là động lực phát triển): Sáng tạo bền vững trong phát triển lĩnh vực và sản phẩm kinh doanh; sáng tạo bền vững trong mô hình và quản lý doanh nghiệp. Chuẩn mực 6: Hội nhập (mở rộng tầm nhìn quốc tế, phát huy bản sắc Việt Nam): Xây dựng bộ quy tắc ứng xử cơ bản trong các giao dịch thương mại quốc tế; tiếp cận tinh hoa văn hóa kinh doanh thế giới; đạo đức, văn hóa kinh doanh gắn với phẩm chất đặc trưng của người Việt Nam; phát huy, lan tỏa bản sắc dân tộc trong văn hóa kinh doanh; quảng bá và giới thiệu mô hình chuẩn mực đạo đức, văn hóa kinh doanh gắn với bản sắc dân tộc Việt Nam ra môi trường quốc tế.

T.SƯƠNG

Cải tiến... *(Tiếp theo trang 1)*

Ngoài cùng không phải "lốp, xăm" mà là miếng cao su gắn áp theo vành. Xe có thể kéo đất cát hay thóc lúa nặng vài tạ. Sao gọi là xe "cải tiến"? Ai đã chế tạo nó, đặt tên cho nó? Không biết. Nhưng chúng tôi cứ cười cho cái tên của nó. Cần hiểu dù chiến tranh rất khốc liệt, nhưng ngay trong thời chiến ở hai miền Nam, Bắc đã có xe hơi, có máy cày trên ruộng, có xe quân sự chở quân, xe tăng, miền Bắc thì có tên lửa chơi ngang cơ với "pháo đài bay" B52 của Mỹ. Vậy nên chúng tôi cứ gọi đùa cái xe kéo mình đang dùng là xe "cải lùi".

Kể cho vui, vì điều kiện hồi đó, có loại xe này kể cũng ích dụng, vì cơ giới còn hiếm hoi, mọi thứ hầu như chỉ cậy vào sức người. Nhưng suy ngẫm bây giờ cũng có cái liên quan đến cải tiến hay "cải lùi". Chủ trương của đất nước là đẩy mạnh phát triển khoa học, công nghệ, tăng cường đổi mới sáng tạo, có liên quan đến chuyện này.

Còn nhớ có lần một ông giáo sư ngữ học, không biết suy nghĩ gì hay một lúc cao hứng nào đó, lại muốn cải tiến hay hiện đại hóa chữ quốc ngữ gì ấy. Đại ý ông muốn sửa đổi rất nhiều cách viết của chữ quốc ngữ hiện thời. Cần nói thêm, trong quá trình hình thành, chữ quốc ngữ ta có những chỉnh sửa nhất định, ví như chữ Quốc *chẳng hạn. Cũng có những chỗ không thật sự hợp lý, đơn cử khi người ta đã xác định chữ Q có âm K tròn môi (khác với âm K không tròn môi), thì khi viết Quy Nhơn người ta có thể thấy thừa mất chữ U (vì chữ U ở đây có tác dụng làm "tròn môi" của âm K trước nó), mà ở đây chữ Q đã là âm K tròn môi rồi, do vậy có thể viết Quy Nhơn là Qy Nhơn mà mọi người vẫn phát âm đúng.*

Có rất nhiều trường hợp chưa thực sự hợp lý như vậy. Nhưng sao ngữ học lại không "chịu sửa"? Là vì trong bất cứ ngôn ngữ nào trên thế giới cũng có tình trạng như vậy, trong ngôn ngữ không thể yêu cầu logic tuyệt đối như ở toán học, cũng không thấy có hại gì, và trong ngôn ngữ thì tập quán rất quan trọng. Thật may là đề xuất của ông giáo sư nọ bị dư luận không đồng tình, và cơ quan chức năng cũng không phê duyệt. Nếu đề xuất kia được phê duyệt, thì tiếp theo sẽ là gì? Là nhà nước phải bỏ ra số vốn lớn cho việc "nghiên cứu". Giả sử nghiên cứu "thành công" thì phải áp dụng vào thực tế: In hàng loạt sửa đổi này phổ biến cho tất cả mọi người trong nước áp dụng, văn bản nhà nước, giấy tờ cá nhân, sách giáo khoa đều phải sửa đổi, thế hệ học sinh mới học kiểu ngôn ngữ này không đọc được sách quốc ngữ cũ, cả kho sách hàng trăm năm trong toàn quốc phải "xử lý" theo cách viết quốc ngữ mới (chắc phải "dịch" quốc ngữ ra quốc ngữ?) và một trời công việc khác. Và thay vì tập trung nhân lực cho sự phát triển, ta loay hoay như gà mắc tóc cho chính cái sáng kiến "cải lùi" này!

Bọn chúng tôi học đại học ngành khoa học xã hội khi đất nước vừa thoát khỏi chiến tranh kéo dài mấy chục năm. Vậy mà trong các giáo trình đại học hồi ấy, giờ nhớ lại vẫn thấy nó rất sâu sắc, rất chuẩn, thật cảm phục các nhà giáo "cây đa, cây đề" trong lúc thiếu ăn thiếu mặc vẫn sản sinh ra nó, với tất cả tài năng, tâm huyết của mình. Vậy nhưng chỉ một khoảng thời gian sau, có dịp xem lại giáo trình mới với cùng bộ môn và đối tượng ấy, do những "người mới" biên soạn, lại kém hơn. Sao vậy nhỉ? Là vì chất lượng tác giả sau lại không bằng tác giả trước, mà tác giả trước đã "về vườn" rồi, còn tác giả sau lại muốn khẳng định mình.

Đó là những trường hợp có thể nói thực chất là "cải lùi". Trong việc thực hiện chủ trương lớn về đẩy mạnh phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo, các ngành và địa phương cũng cần lưu ý tình trạng "cải lùi" với hao phí nhân lực và tài lực, thời gian rất lớn có thể xảy ra. Muốn cải tiến, đầu tiên phải nhận diện và dẹp bỏ "cải lùi". Muốn nhận diện cái gì là "cải lùi", cứ công khai những đề xuất, ý đồ, đề án, xã hội sẽ phát hiện giúp cho nhà quản lý. ■

Kịp thời cứu nam du khách bị kiệt sức trong rừng Tây Yên Tử

Ngày 5.7, Công an tỉnh Bắc Ninh cho biết đã kịp thời cứu nam du khách bị kiệt sức trong rừng khi đi bộ leo núi từ khu vực chân chùa Yên Tử thuộc phường Yên Tử, tỉnh Quảng Ninh, sang Khu du lịch tâm linh sinh thái Tây Yên Tử thuộc xã Tây Yên Tử (Bắc Ninh).

Trước đó, khoảng 15h30 ngày 4.7, Công an xã Tây Yên Tử tiếp nhận tin báo về việc anh N.V.A (sinh năm 1998, hộ khẩu thường trú tại tổ dân phố 11, phường Lê Chân, TP Hải Phòng) bị tụt huyết áp, sốt rét và mắc kẹt giữa khu rừng thuộc Khu du lịch tâm linh sinh thái Tây Yên Tử thuộc địa phận Bản Mậu, xã Tây Yên Tử. Ngay sau khi tiếp nhận thông tin, Công an xã Tây Yên Tử đã khẩn trương phối hợp với Trạm Y tế xã và lực lượng bảo vệ Công ty cổ phần Dịch vụ Tây Yên Tử triển khai lực lượng, tổ chức tìm kiếm.

Đến khoảng 17h20 cùng ngày, tổ cứu nạn đã tìm thấy anh N.V.A trong tình trạng hạ đường huyết, mất nhiệt, tụt huyết áp và có dấu hiệu sắp ngất. Lực lượng chức năng đã sơ cứu ban đầu, đồng thời triển khai các biện pháp đưa nạn nhân ra khỏi khu vực rừng để tiếp tục theo dõi và chăm sóc sức khỏe. Đến khoảng 19h ngày 4.7, tổ cứu nạn đã đưa nạn nhân đến nơi an toàn và bàn giao cho Ban Quản lý Bảo tồn phường Yên Tử, tỉnh Quảng Ninh.

Qua xác minh ban đầu, anh N.V.A là khách du lịch đi bộ leo núi từ khu vực chân chùa Yên Tử thuộc phường Yên Tử, tỉnh Quảng Ninh, sang Khu du lịch tâm linh sinh thái Tây Yên Tử thuộc xã Tây Yên Tử, tỉnh Bắc Ninh. Trong quá trình di chuyển, do không mang theo đồ ăn, nước uống đầy đủ nên bị kiệt sức, dẫn đến hạ đường huyết và tụt huyết áp.

B.H

Hà Nội phát hành thẻ giao thông gắn chip cho hành khách hưởng chính sách miễn phí

Ngày 5.7, Trung tâm Quản lý và Điều hành giao thông thành phố Hà Nội cho biết, nhằm đáp ứng tối đa nhu cầu đi lại của người dân và tăng thêm tiện ích phục vụ người dân, đặc biệt là người cao tuổi ngoài việc sử dụng thẻ ảo (thẻ phi vật lý) trên điện thoại thông minh, căn cước công dân có thêm hình thức sử dụng thẻ vật lý gắn chip, Trung tâm thực hiện phát hành thẻ điện tử vật lý gắn chip miễn phí cho hành khách là người dân được hưởng chính sách miễn phí khi sử dụng phương tiện vận tải hành khách công cộng bằng buýt có trợ giá trên địa bàn thành phố Hà Nội.

Cụ thể, hình thức tiếp nhận đơn đăng ký online từ ngày 6.7 trên trang web "vedientuonline.com.vn". Hồ sơ đăng ký gồm: Ảnh chụp CCCD hai mặt, ảnh chân dung người sử dụng thẻ. Thời gian trả thẻ đợt 1, dự kiến từ ngày 26.7 đến 31.7. Thời gian trả thẻ các đợt tiếp theo, dự kiến từ 5-10 ngày kể từ ngày Trung tâm nhận được hồ sơ hợp lệ. Về địa điểm và hình thức trả thẻ, người dân có thể chọn 1 trong 2 hình thức: Nhận trực tiếp tại số 1 Kim Mã, phường Giảng Võ, Hà Nội (giờ hành chính) hoặc nhận chuyển phát nhanh theo địa chỉ đã đăng ký (phí vận chuyển tính theo quy định của đơn vị chuyển phát). Thẻ miễn phí mẫu cũ (thẻ không gắn chip) vẫn có giá trị sử dụng đến 31.12.2026.

Liên quan đến chính sách miễn phí khi sử dụng phương tiện vận tải hành khách công cộng, Giám đốc Trung tâm Quản lý và Điều hành giao thông thành phố Hà Nội Thái Hồ Phương cho biết thêm: Để tạo điều kiện thuận lợi tối đa, giúp hành khách là người dân được hưởng chính sách miễn phí khi sử dụng phương tiện vận tải hành khách công cộng có đủ thời gian tiếp cận, làm quen, chuyển đổi sử dụng thẻ ảo và Căn cước công dân... Trung tâm Quản lý và Điều hành giao thông thành phố Hà Nội đã gia hạn thời gian sử dụng thẻ vé giao thông miễn phí mẫu cũ (thẻ không gắn chip) đến hết ngày 31.12.2026.

B.N

Hỗ trợ kinh phí hằng tháng cho chủ thể văn hóa nòng cốt, kế cận

● L.SƠN

Chính phủ ban hành Nghị định số 269/2026/NĐ-CP quy định một số cơ chế, chính sách bảo tồn và phát huy văn hóa truyền thống các dân tộc thiểu số.



Nghị định quy định chủ thể văn hóa nòng cốt, chủ thể văn hóa kế cận trực tiếp tham gia hoạt động thực hành, trao truyền văn hóa truyền thống được hỗ trợ kinh phí
Ảnh minh họa

Nghị định này quy định một số cơ chế, chính sách bảo tồn và phát huy văn hóa truyền thống các dân tộc thiểu số theo quy định tại khoản 1 Điều 6 Nghị quyết số 28/2026/QH16 ngày 24.4.2026 của Quốc hội về phát triển văn hóa Việt Nam, bao gồm: Chính sách bảo tồn và phát huy văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số và văn hóa truyền thống có nguy cơ mai một; Chính sách bảo tồn và phát huy không gian văn hóa, làng, bản, buôn truyền thống gắn với phát triển du lịch; Chính sách phát huy vai trò chủ thể văn hóa tạo sinh kế bền vững.

Các hoạt động phục hồi, bảo tồn và phát huy văn hóa truyền thống các dân tộc thiểu số: Thống kê, đánh giá và phê duyệt danh mục văn hóa truyền thống có nguy cơ mai một; thống kê, đánh giá và phê duyệt danh mục không gian văn hóa, làng, bản, buôn truyền thống cần bảo tồn; phát triển chủ thể văn hóa tiềm năng và xây dựng không gian trải nghiệm văn hóa truyền thống các dân tộc thiểu số trong các cơ sở giáo dục, khu dân cư để phát triển chủ thể văn hóa tiềm năng; phát huy văn hóa truyền thống các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch, tạo sinh kế bền vững.

Để phát huy văn hóa truyền thống các dân tộc thiểu số gắn với du lịch cộng đồng, Nghị định nêu rõ UBND cấp tỉnh, cấp xã căn cứ điều kiện thực tiễn của địa phương, xây dựng và tổ chức thực hiện các chương trình, đề án, dự án hỗ trợ cho cá nhân, cộng đồng phát huy giá trị văn hóa truyền thống của các dân tộc thiểu số gắn với du lịch cộng đồng tại địa phương. UBND cấp tỉnh, cấp xã hỗ trợ xây dựng và phát triển các mô hình bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống; hoạt động của các câu lạc bộ văn hóa, nghệ thuật dân gian dân tộc thiểu số; hoạt động thực hành và trao truyền văn hóa truyền thống gắn với phát triển du lịch cộng đồng; tạo sinh kế bền vững cho cộng đồng; khuyến khích tổ, nhóm, tổ hợp tác, hợp tác xã và cộng đồng dân cư tham gia quản lý các hoạt động du lịch cộng đồng; bảo đảm cộng đồng được thụ hưởng từ việc khai thác văn hóa truyền thống.

Đồng thời, xây dựng không gian văn hóa truyền thống các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch. Các tỉnh, thành phố căn cứ điều kiện thực tiễn và đặc trưng văn hóa truyền thống tiêu biểu của địa phương, đầu tư xây dựng không gian văn hóa truyền thống các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch phù hợp với quy hoạch và quy định của pháp luật. UBND cấp tỉnh, cấp xã hỗ trợ đầu tư xây dựng, cải tạo, nâng cấp và chỉnh trang kết cấu hạ tầng thiết yếu, cảnh quan môi trường tại không gian văn hóa truyền thống nhằm kết nối, hình thành tuyến, điểm du lịch và sản phẩm du lịch văn hóa đặc trưng tạo chuỗi giá trị, nâng cao năng lực cạnh tranh và bảo đảm sinh kế bền vững cho cộng đồng...

Nghị định quy định tổ, nhóm cộng đồng được xem xét hỗ trợ theo quy định bao gồm: Nhóm hộ gia đình, nhóm người dân được UBND cấp xã xác nhận; Nhóm hộ gia đình, nhóm người dân do tổ chức chính trị - xã hội làm đại diện; Tổ hợp tác được thành lập theo quy định của pháp luật. Dự án phục hồi, bảo tồn và phát huy văn hóa truyền thống của các dân tộc thiểu số do tổ, nhóm cộng đồng thực hiện được hỗ trợ khi đáp ứng các điều kiện: Được triển khai tại địa bàn đã được cơ quan có thẩm quyền thống kê, đánh giá hoặc xác định có nhu cầu phục hồi, bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa truyền thống; Có từ 50% số người tham gia dự án là người dân tộc thiểu số cư trú tại vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi; ưu tiên dự án có sự tham gia của người thuộc dân tộc thiểu số rất ít người, hộ nghèo, hộ cận nghèo, hộ mới thoát nghèo, người có công với cách mạng và phụ nữ thuộc hộ nghèo; Bảo đảm các điều kiện về cơ sở vật chất, nhân lực và các điều kiện cần thiết khác để triển khai dự án. Căn cứ điều kiện thực tiễn của địa phương, UBND cấp tỉnh quy định cụ thể các điều kiện quy định ở trên.

Bên cạnh đó, Nghị định quy định chủ thể văn hóa nòng cốt, chủ thể văn hóa kế cận trực tiếp tham gia hoạt động thực hành, trao truyền văn hóa truyền thống trong các chương trình, đề án, dự án do cơ quan nhà nước, đơn vị sự nghiệp công lập chủ trì tổ chức được hỗ trợ kinh phí như sau: Chủ thể văn hóa nòng cốt: 400.000 đồng/người/buổi; chủ thể văn hóa kế cận: 300.000 đồng/người/buổi; Số buổi hỗ trợ tối đa không quá 20 buổi/chương trình, kinh phí thực hiện được chi trả trong phạm vi dự toán được cấp thẩm quyền giao. Hỗ trợ kinh phí hằng tháng cho chủ thể văn hóa nòng cốt, chủ thể văn hóa kế cận tham gia các hoạt động phục hồi, bảo tồn và phát huy văn hóa truyền thống theo chương trình, đề án, dự án, nhiệm vụ được cấp có thẩm quyền phê duyệt... ■

Quảng Ninh dồn lực sớm ổn định cuộc sống

Theo thông tin từ cơ quan chức năng, đến sáng ngày 5.7, bão số 1 đã có dấu hiệu suy yếu rõ rệt tại khu vực miền Đông tỉnh Quảng Ninh. Các lực lượng chức năng, đặc biệt là lực lượng vũ trang đang tích cực phối hợp cùng nhân dân khẩn trương triển khai công tác dọn dẹp, khắc phục hậu quả để sớm ổn định cuộc sống.

Đối với du khách bị kẹt lại do bão số 1 trên đảo Cô Tô được các chủ khách sạn, nhà nghỉ đảm bảo điều kiện ăn, nghỉ chu đáo. Ngay trong đêm 4.7, với tinh thần bốn tại chỗ, các lực lượng chức năng, đặc biệt là lực lượng vũ trang bao gồm quân đội, biên phòng, công an, dân quân tự vệ đã có mặt kịp thời tại các điểm xung yếu để hỗ trợ hàng chục hộ dân ở các ngôi nhà tạm, nhà yếu di chuyển đến nơi an toàn, đồng thời tổ chức cắm biển cảnh báo, rà soát và thông báo cho các hộ dân nằm trong vùng có nguy cơ sạt lở đất chủ động di dời ngay trong đêm. Đối với ngư dân và thủy thủ trên các tàu thuyền, bè nuôi trồng thủy sản, lực lượng chức năng cũng đã kêu gọi, đưa toàn bộ anh em lên bờ an toàn trước khi bão đổ bộ.

Nhờ sự chủ động và quyết liệt, tính đến thời điểm sáng ngày 5.7, các địa phương chưa ghi nhận bất kỳ thiệt hại nào về người. Tuy nhiên, bão số 1 đã gây ra những tổn thất đáng kể về tài sản, hoa màu và hạ tầng giao thông. Theo báo cáo nhanh của tỉnh Quảng Ninh tính đến 6h ngày 5.7, toàn tỉnh ghi nhận có 30 ngôi nhà bị tốc mái, chủ yếu là các nhà tạm và nhà mái tôn có kết cấu yếu. Ngành thủy sản chịu thiệt hại nặng nề với 600ha diện tích nuôi trồng thủy sản bị ảnh hưởng. Bão lớn cũng khiến 4 tàu tại khu neo đậu, trú tránh bị đứt neo, trôi dạt nhưng đã được các lực lượng chức năng ứng cứu kịp thời, bảo đảm an toàn.

Toàn tỉnh có 850 cây xanh bị gãy đổ gây ách tắc giao thông trên nhiều tuyến đường và làm đổ cổng Trạm kiểm soát biên phòng Mũi Ngọc thuộc khu vực Móng Cái 1 và Móng Cái 2. Ngoài ra, sự cố đổ tường do dông lốc đã làm hư hại 2 chiếc ô tô và có 1 chiếc ô tô khác bị ngập nước. Từ 5 giờ sáng ngày 5.7, lực lượng biên phòng, quân đội, công an và dân quân tự vệ đã tỏa đi các tổ dân phố, các khu vực nuôi trồng thủy sản để kiểm tra, nắm lại số lượng an toàn của bà con. Hiện tại, các lực lượng vũ trang vẫn tiếp tục đồng hành cùng nhân dân khẩn trương dọn dẹp vệ sinh môi trường, chặt hạ và di dời cây xanh gãy đổ trên các trục đường chính. Công tác khắc phục sự cố lưới điện cũng đang được ngành điện lực chạy đua với thời gian, quyết tâm sớm cấp điện trở lại và đảm bảo giao thông đi lại thông suốt, an toàn cho nhân dân, đồng thời các địa phương vẫn đang tiếp tục rà soát, thống kê, tổng hợp thiệt hại.



Theo thống kê sơ bộ, bão số 1 khiến gần 1.000 cây xanh tại khu vực chịu ảnh hưởng bão của tỉnh Quảng Ninh bị gãy đổ, bật gốc
Ảnh: TTXVN

P.V

Xây dựng văn hóa số trong hệ thống chính trị

● PGS.TS BÙI HOÀI SƠN

Triển khai Nghị quyết 57 của Bộ Chính trị về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia không chỉ là nhiệm vụ về công nghệ, hạ tầng hay phần mềm. Sâu xa hơn, đó là cuộc chuyển đổi về tư duy phát triển, phương thức lãnh đạo, văn hóa quản trị và trách nhiệm phục vụ nhân dân.

Từ phong trào bình dân học vụ số đến yêu cầu xác lập kỷ luật dữ liệu trong toàn hệ thống chính trị, điều cần được nhấn mạnh là: Chuyển đổi số chỉ thành công khi trở thành một giá trị văn hóa mới trong hoạt động công vụ và đời sống xã hội.

Bình dân học vụ số, nền tảng con người của chuyển đổi số

Trong lịch sử dân tộc, "bình dân học vụ" từng là một phong trào khai sáng lớn lao. Đó không chỉ là việc xóa mù chữ, mà còn là quá trình trao cho nhân dân năng lực tiếp cận tri thức, làm chủ cuộc sống và tham gia xây dựng đất nước. Hôm nay, khi bước vào kỷ nguyên số, "bình dân học vụ số" cũng cần được hiểu với tinh thần ấy.

Chuyển đổi số không thể chỉ là công việc của chuyên gia công nghệ, trung tâm dữ liệu hay những hệ thống phần mềm hiện đại. Nếu người dân chưa biết sử dụng dịch vụ công trực tuyến, nếu cán bộ chưa hình thành thói quen làm việc trên môi trường số, nếu mỗi cơ quan vẫn coi dữ liệu là tài sản riêng của mình, thì chuyển đổi số sẽ khó đi vào thực chất. Công nghệ có thể được đầu tư nhanh, nhưng văn hóa sử dụng công nghệ, năng lực làm chủ công nghệ và kỷ luật vận hành công nghệ lại cần một quá trình bền bỉ, có tổ chức và có chiều sâu.

Vì vậy, phong trào bình dân học vụ số cần được xem là bước đi căn bản để triển khai Nghị quyết 57. Đó là quá trình giúp mỗi người dân có năng lực số cơ bản; mỗi cán bộ, công chức, viên chức có khả năng làm việc trong môi trường số; mỗi tổ chức trong hệ thống chính trị có thể vận hành dựa trên dữ liệu, thay vì chỉ dựa vào giấy tờ, kinh nghiệm cá nhân hay sự chia cắt thông tin giữa các cấp, các ngành. Điều quan trọng là bình dân học vụ số không chỉ dừng lại ở việc hướng dẫn thao tác kỹ thuật. Nếu chỉ dạy người dân cách đăng nhập một tài khoản, nộp một hồ sơ trực tuyến, sử dụng một ứng dụng, chúng ta mới làm được phần ngọn. Phần sâu hơn là phải hình thành niềm tin số, thói quen số và ý thức số. Người dân cần thấy rằng chuyển đổi số giúp họ tiết kiệm thời gian, giảm chi phí, tiếp cận dịch vụ công thuận tiện hơn, đồng thời dữ liệu cá nhân của họ phải được bảo vệ an toàn, minh bạch và đúng mục đích.

Với đội ngũ cán bộ, bình dân học vụ số càng có ý nghĩa đặc biệt. Một cán bộ không thể phục vụ tốt nhân dân nếu thiếu kỹ năng số căn bản. Một cơ quan không thể quản trị tốt nếu dữ liệu không được cập nhật, chuẩn hóa, kết nối và khai thác. Một chính quyền không thể gần dân hơn nếu công nghệ chỉ dừng ở khẩu hiệu, còn người dân vẫn phải đi lại nhiều lần, khai báo nhiều lần, nộp đi nộp lại những thông tin mà Nhà nước đã có. Từ góc nhìn văn hóa, chuyển đổi số trước hết là chuyển đổi thói quen. Từ thói quen làm việc trên giấy sang làm việc trên môi trường số. Từ thói quen giữ thông tin cục bộ sang chia sẻ dữ liệu vì lợi ích chung. Từ cách xử lý thủ tục dựa nhiều vào quan hệ, kinh nghiệm và giấy tờ sang quy trình minh bạch, có thể kiểm tra, giám sát. Từ tâm lý ngại thay đổi sang tinh thần học tập suốt đời. Chính ở điểm này, bình dân học vụ số mang ý nghĩa văn hóa rất sâu sắc. Nó không chỉ tạo ra người dùng công nghệ, mà còn góp phần hình thành công dân số, cán bộ số, tổ chức số. Đó là nền tảng con người của một nền quản trị hiện đại, nhân văn và hiệu quả.



Đoàn viên hướng dẫn người dân sử dụng máy vi tính — Ảnh: B.LINH

Nghị quyết 57 đặt ra yêu cầu đột phá về khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia. Nhưng mọi đột phá, xét đến cùng, đều phải đi qua con người. Con người là chủ thể sáng tạo, là người vận hành hệ thống, là người thụ hưởng kết quả và cũng là người quyết định sự thành bại của mọi cuộc cải cách. Vì vậy, tuyên truyền về Nghị quyết 57 không nên chỉ dừng ở các mục tiêu, chỉ tiêu, phần mềm hay nền tảng, mà cần làm nổi bật thông điệp: Chuyển đổi số là quyền lợi, trách nhiệm và năng lực mới của mỗi người dân, mỗi cán bộ, mỗi tổ chức trong hệ thống chính trị.

Khi người dân biết sử dụng công nghệ để tiếp cận dịch vụ công, tham gia giám sát, phản ánh kiến nghị, học tập, sản xuất, kinh doanh; khi cán bộ biết khai thác dữ liệu để ra quyết định nhanh hơn, chính xác hơn, minh bạch hơn; khi các cơ quan biết phối hợp trên nền tảng dùng chung thay vì chia cắt theo "kho dữ liệu riêng", thì chuyển đổi số không còn là một chương trình hành chính, mà trở thành động lực phát triển mới của đất nước.

Kỷ luật dữ liệu, thước đo văn hóa công vụ

Nếu bình dân học vụ số là nền tảng về con người, thì kỷ luật dữ liệu là nền tảng của quản trị. Không có dữ liệu sạch, đúng, đủ, sống và được kết nối, chuyển đổi số rất dễ trở thành hình thức. Không có kỷ luật dùng chung dữ liệu, mỗi cơ quan sẽ có một hệ thống riêng, mỗi ngành có một chuẩn riêng, mỗi địa phương có một cách làm riêng. Hệ quả là dữ liệu phân tán, cát cứ, không tương thích; người dân vẫn phải khai báo nhiều lần; cán bộ vẫn tổng hợp thủ công; lãnh đạo vẫn khó có thông tin tức thời để chỉ đạo, điều hành.

Vì thế, yêu cầu tổng rà soát, làm sạch, chuẩn hóa dữ liệu, kết nối và khai thác trên phạm vi toàn hệ thống chính trị có ý nghĩa đặc biệt quan trọng. Đây không chỉ là một nhiệm vụ kỹ thuật, mà còn là cuộc chỉnh đốn về phương thức làm việc. Dữ liệu không còn là phần phụ của quản lý, mà trở thành hạ tầng thiết yếu của quản trị quốc gia. Dữ liệu không còn là tài sản riêng của từng đơn vị, mà là nguồn lực chung để phục vụ nhân dân, phục vụ phát triển, phục vụ sự lãnh đạo, chỉ đạo, điều hành của Đảng và Nhà nước.

Chiến dịch 100 ngày đêm hoàn thành việc tạo lập, chuẩn hóa cơ sở dữ liệu chuyên ngành, kết nối, chia sẻ dữ liệu với Trung tâm dữ liệu quốc gia cần được tuyên truyền như một điểm nhấn lớn của quyết tâm chính trị. Nhưng tuyên truyền không chỉ để cổ vũ phong trào. Tuyên truyền còn để tạo áp lực tích cực về trách nhiệm, để mỗi cơ quan, đơn vị thấy rõ rằng chậm trễ trong chuẩn hóa dữ liệu là chậm trễ trong phục vụ nhân dân; cát cứ dữ liệu là cản trở cải cách; thiếu liên thông dữ liệu là làm giảm hiệu quả vận hành của cả hệ thống.

Trong nhiều năm, chúng ta đã nói nhiều đến cải cách hành chính, chính phủ điện tử, chính quyền số, xã hội số. Nhưng một trong những điểm nghẽn lớn nhất vẫn là dữ liệu. Có nơi có phần mềm nhưng thiếu dữ liệu. Có nơi có dữ liệu nhưng dữ liệu không sạch. Có nơi dữ liệu đã được tạo lập nhưng không kết nối. Có nơi kết nối được nhưng chưa khai thác hiệu quả. Có nơi lại e ngại chia sẻ vì sợ trách nhiệm, sợ mất quyền quản lý, hoặc đơn giản là vì quen với cách làm cũ. Những điểm nghẽn ấy, suy cho cùng, không chỉ là lỗi kỹ thuật, mà là vấn đề văn hóa tổ chức và văn hóa công vụ.

Văn hóa số trong hệ thống chính trị phải bắt đầu từ nhận thức rằng dữ liệu là để phục vụ, không phải để sở hữu cục bộ. Dữ liệu về dân cư, đất đai, doanh nghiệp, giáo dục, y tế, văn hóa, an sinh xã hội… chỉ thực sự có giá trị khi được chuẩn hóa, liên thông, bảo mật và khai thác đúng mục đích. Một quyết định quản lý càng dựa trên dữ liệu đầy đủ thì càng giảm cảm tính. Một thủ tục hành chính càng dựa trên dữ liệu dùng chung thì càng giảm phiền hà. Một chính sách công càng được thiết kế từ bằng chứng dữ liệu thì càng sát thực tiễn và công bằng hơn.

Kỷ luật dữ liệu, vì thế, phải trở thành một chuẩn mực mới của kỷ luật hành chính. Cập nhật dữ liệu đúng hạn là kỷ luật. Chia sẻ dữ liệu theo quy định là kỷ luật. Không yêu cầu người dân cung cấp lại thông tin mà Nhà nước đã có là kỷ luật. Bảo vệ dữ liệu cá nhân của người dân là kỷ luật. Không để dữ liệu sai lệch, trùng lặp, lỗi thời là kỷ luật. Và cao hơn, biết sử dụng dữ liệu để nâng cao chất lượng phục vụ nhân dân chính là biểu hiện của đạo đức công vụ trong thời đại số.

Ở đây cần nhấn mạnh rằng chuyển đổi số không làm giảm vai trò của con người, mà đòi hỏi con người có trách nhiệm cao hơn. Công nghệ có thể giúp quy trình minh bạch hơn, dữ liệu có thể giúp quyết định chính xác hơn, nền tảng số có thể giúp phục vụ nhanh hơn; nhưng nếu cán bộ thiếu trách nhiệm, nếu tổ chức thiếu kỷ luật, nếu người đứng đầu không quyết liệt, thì hệ thống vẫn có thể vận hành hình thức. Vì vậy, kỷ luật dữ liệu phải gắn với trách nhiệm người đứng đầu, với đánh giá hiệu quả công vụ, với giám sát của nhân dân và với văn hóa nêu gương trong hệ thống chính trị.

Trong bối cảnh vận hành hệ thống chính trị theo mô hình mới, yêu cầu bảo đảm thông suốt, hiệu quả càng trở nên cấp thiết. Mọi sự chậm trễ trong kết nối dữ liệu đều có thể tạo ra độ trễ trong chỉ đạo, điều hành. Mọi sự thiếu chuẩn hóa đều có thể tạo ra sai lệch trong thực thi chính sách. Mọi sự cát cứ thông tin đều có thể làm suy giảm niềm tin của người dân vào hiệu quả cải cách. Do đó, xây dựng văn hóa số trong hệ thống chính trị chính là xây dựng một nền công vụ lấy dữ liệu làm cơ sở, lấy nhân dân làm trung tâm, lấy minh bạch làm nguyên tắc và lấy hiệu quả phục vụ làm thước đo. ■



Vượt khó để gọi đúng tên, đưa các anh về với gia đình

●**Bài, ảnh: PHAN HIẾU**

Thực hiện Chiến dịch 500 ngày đêm tìm kiếm, quy tập và xác định danh tính hài cốt liệt sĩ còn thiếu thông tin, không chỉ là mệnh lệnh từ trái tim, những ngày này, tại các nghĩa trang liệt sĩ trên địa bàn tỉnh Gia Lai, việc lấy mẫu hài cốt phục vụ giám định ADN đang được khẩn trương triển khai và mở ra thêm một hy vọng để những người lính đã nằm lại sau chiến tranh có cơ hội được gọi đúng tên mình, đưa các anh về với gia đình.

Gần một tuần nay, dưới cái nắng gay gắt của vùng đất phía Đông tỉnh Gia Lai, nơi trước đây là tỉnh Bình Định, hàng chục cán bộ, chiến sĩ, dân quân và lực lượng chuyên môn có mặt từ sáng sớm tại Nghĩa trang Liệt sĩ Mỹ Thắng, thuộc xã Phù Mỹ Đông.

Xác định tìm kỹ, không được để sót

Với các tổ bảo vệ an ninh, tổ khai quật, tổ y tế, hậu cần... tất cả đều hướng tới mục tiêu chung là hoàn thành việc lấy mẫu hài cốt đúng quy trình, đúng tiến độ. Nghĩa trang Liệt sĩ Mỹ Thắng có hàng trăm phần mộ chưa xác định được danh tính, trước là chiến trường trọng điểm của Quân khu 5, chứng kiến nhiều trận đánh ác liệt giữa quân dân ta và lực lượng địch.

Trung tá Phạm Hữu Lộc, Chính trị viên phó Ban Chỉ huy Quân sự xã Phù Mỹ Đông cho biết: Đối với Chiến dịch 500 ngày đêm, đơn vị đã bắt đầu triển khai thực hiện từ ngày 25.6 đến nay. Đơn vị tích cực triển khai trên cơ sở các tổ đã được Đảng ủy, UBND xã thành lập, thực hiện hằng ngày để làm sao đúng tiến độ. Theo trung tá Lộc, sau khi khai quật, hài cốt được Đội K52 lấy mẫu, chuyển về tổ y tế kiểm tra, bảo quản nghiêm ngặt trước khi bàn giao về Ban Chỉ huy Quân sự xã. Tại những phần mộ được khai quật, một lán trại được lợp bằng bạt dã chiến dựng lên để giảm bớt cái nắng như đổ lửa giữa mùa hè ở vùng duyên hải miền Trung. Từng lớp chiến sĩ dân quân và cán bộ Ban Chỉ huy Quân sự xã thay nhau đào tấc đất. Khi xuống gần vị trí hài cốt, mọi động tác đều trở nên chậm rãi, nhẹ nhàng. Khi phát hiện dấu tích xương cốt, cán bộ Đội K52 sẽ trực tiếp thực hiện việc lấy mẫu.

Với kinh nghiệm nhiều năm làm nhiệm vụ quy tập hài cốt liệt sĩ, từng thao tác đều được thực hiện cẩn trọng để tránh ảnh hưởng đến mẫu giám định, thiếu tá Trần Hoàng Nam, thành viên Đội K52, Bộ Chỉ huy Quân sự tỉnh Gia Lai chia sẻ, mỗi nghĩa trang lại có những điều kiện địa chất khác nhau, khiến việc khai quật gặp không ít khó khăn. Theo anh, qua quá trình thực hiện nhiệm vụ thấy các nghĩa trang ở các địa phương có sự khác nhau. Một số nghĩa trang đất mềm, khó quy tập, ví dụ như Phù Mỹ Đông là đất cát nên anh em làm có sự sụt lún. Trong khi đó, một số số nghĩa trang khác trên địa bàn tỉnh khi đào xuống có nước cũng ảnh hưởng nhiều đến quá trình quy tập.

Công việc cứ lặng lẽ diễn ra đều đặn dưới nắng nóng. Người này mệt thì người khác thay. Mồ hôi thấm ướt lưng áo, đôi bàn tay bí bách trong lớp găng cao su nhưng không ai vội vàng. Có những lúc cả đội vui mừng khi tìm thấy dấu tích hài cốt, song niềm vui ấy nhanh chóng lặng xuống vì trước mắt chỉ còn lại những mẩu xương nhỏ đã sẫm màu theo năm tháng. "Những lúc ấy, anh em trong đội lại cẩn thận dùng chiếc bay nhỏ, nhẹ nhàng gạt từng lớp đất còn bám trên xương cốt. Với những phần mộ mà hài cốt đã phân hủy nhiều, việc tìm kiếm càng phải kiên trì hơn", trung tá Lộc chia sẻ và nói, với những trường hợp như trên, Đội K52 tiến hành mở rộng khu vực tìm kiếm. Có thể trong quá trình quy hoạch hoặc do lịch sử để lại thì mộ bị lệch. Anh em cố gắng mở rộng, xác định tìm kỹ, không được để sót.


Các chiến sĩ đào từng lớp đất mộ liệt sĩ để lấy hài cốt


Khi tìm thấy hài cốt, các thành viên trong đội lại cẩn thận, nhẹ nhàng gạt từng lớp đất còn bám trên xương cốt


Các kỹ thuật viên thực hiện công đoạn lấy mẫu ADN

Giám định ADN để gọi đúng tên các anh

Cách khu vực khai quật vài chục mét là nơi các kỹ thuật viên thực hiện công đoạn lấy mẫu ADN. Dưới mái bạt tạm, trong điều kiện thời tiết oi bức, các kỹ thuật viên mặc kín đồ bảo hộ, đeo khẩu trang, găng tay, thực hiện từng bước theo quy trình nghiêm ngặt.

Mỗi mẫu hài cốt sau khi được lấy đều trải qua các công đoạn ghi nhận thông tin, chụp ảnh, đánh mã số, niêm phong và lưu trữ đầy đủ để phục vụ công tác giám định sau này. Bác sĩ Dương Công Hoàng, kíp trưởng tổ lấy mẫu cho hay: Sau khi lấy mẫu xong, phần hài cốt còn lại sẽ giao cho đơn vị số hóa để đưa trở lại phần mộ. Còn đơn vị sẽ lưu giữ mẫu bảo đảm theo quy định để sau này bàn giao cho đơn vị tiếp nhận, chuyển đi giám định, định danh cho các liệt sĩ. Nghĩa trang Liệt sĩ Mỹ Thắng hiện có 445 phần mộ liệt sĩ, trong đó còn 118 phần mộ chưa xác định được danh tính. Việc lấy mẫu ADN tại đây mới chỉ là một trong những điểm khởi đầu của Chiến dịch 500 ngày đêm mà tỉnh Gia Lai đang triển khai tại nhiều nghĩa trang liệt sĩ trên địa bàn.

Theo báo cáo, hiện nay trên địa bàn tỉnh Gia Lai hiện có 119 nghĩa trang liệt sĩ với 41.487 phần mộ; trong đó có hơn 11.600 mộ chưa xác định được thông tin tại 113 nghĩa trang liệt sĩ cần lấy mẫu ADN. Bởi vậy, tỉnh Gia Lai sẽ tiến hành lấy hơn 11.600 mẫu hài cốt liệt sĩ tại 113 nghĩa trang; đồng thời hoàn thiện cơ sở dữ liệu về liệt sĩ, mộ liệt sĩ và thân nhân, từng bước vận hành ngân hàng ADN thân nhân liệt sĩ phục vụ công tác xác định danh tính trong thời gian tới. Bà Nguyễn Thị Thanh Lịch, Phó Chủ tịch UBND tỉnh Gia Lai, Trưởng ban Chỉ đạo 515 tỉnh khẳng định: "Nhiệm vụ tìm kiếm, quy tập và xác định danh tính hài cốt liệt sĩ còn thiếu thông tin không chỉ là nhiệm vụ của cả hệ thống chính trị mà còn là mệnh lệnh của trái tim. Đồng thời yêu cầu hoàn thành điều chỉnh bản đồ tìm kiếm, quy tập hài cốt liệt sĩ theo địa giới hành chính mới".

Bà Lịch cũng đề nghị cần đẩy mạnh ứng dụng khoa học, công nghệ trong công tác cập nhật, xây dựng cơ sở dữ liệu liệt sĩ, mộ liệt sĩ, mẫu hài cốt liệt sĩ và thân nhân liệt sĩ; thành lập các trang thông tin để hỗ trợ thân nhân liệt sĩ truy cập, tìm kiếm thông tin thuận lợi. ■

> *"Có những lúc cả đội vui mừng khi tìm thấy dấu tích hài cốt, song niềm vui ấy nhanh chóng lặng xuống vì trước mắt chỉ còn lại những mẩu xương nhỏ đã sẫm màu theo năm tháng. Những lúc ấy, anh em trong đội lại cẩn thận dùng chiếc bay nhỏ, nhẹ nhàng gạt từng lớp đất còn bám trên xương cốt. Với những phần mộ mà hài cốt đã phân hủy nhiều, việc tìm kiếm càng phải kiên trì hơn."*
>
> **(Trung tá PHẠM HỮU LỘC, Chính trị viên phó Ban Chỉ huy Quân sự xã Phù Mỹ Đông)**

Du lịch trước áp lực tăng trưởng hai con số của đất nước

● NGUYỄN ANH

Lần đầu tiên, ngành Du lịch đứng trước áp lực lớn hơn mục tiêu tăng trưởng của chính mình. Đằng sau con số 25 triệu lượt khách quốc tế năm 2026 là kỳ vọng trở thành một động lực góp sức cho mục tiêu tăng trưởng kinh tế hai con số của đất nước.

"Đón nhiều khách" hay "tạo nhiều giá trị"?

Muốn hiện thực hóa mục tiêu này, 6 tháng cuối năm 2026 ngành Du lịch cần chuyển từ tư duy tăng lượng khách sang nâng cao chất lượng tăng trưởng và giá trị tạo ra từ mỗi chuyến đi. Nhìn vào bức tranh du lịch Việt Nam sáu tháng đầu năm 2026, có thể thấy những gam màu sáng đang chiếm ưu thế. Dự kiến cả nước đón 12,2 triệu lượt khách quốc tế, tăng 14,8% so với cùng kỳ năm trước; phục vụ khoảng 81 triệu lượt khách nội địa; tổng thu từ khách du lịch ước đạt 569 nghìn tỉ đồng. Sau nửa năm, ngành đã hoàn thành gần 49% mục tiêu khách quốc tế, hơn 54% kế hoạch khách nội địa và khoảng 50% mục tiêu doanh thu của cả năm.

Đó là kết quả tích cực trong bối cảnh kinh tế thế giới vẫn đối diện nhiều bất ổn, từ căng thẳng địa chính trị, chi phí vận tải tăng cao đến cuộc cạnh tranh quyết liệt giữa các điểm đến trong khu vực. Nhưng giá trị lớn nhất của những con số ấy không nằm ở việc ngành Du lịch đang đi đúng tiến độ kế hoạch. Điều quan trọng hơn là năm 2026 đánh dấu một bước chuyển về tư duy phát triển. Lần đầu tiên, du lịch được giao nhiệm vụ đóng góp trực tiếp vào mục tiêu tăng trưởng kinh tế hai con số của đất nước. Điều đó đồng nghĩa, sự thành công của ngành sẽ không chỉ được đo bằng số lượng du khách, mà còn bằng giá trị kinh tế tạo ra cho nhiều lĩnh vực khác.

Trong nhiều năm, lượng khách quốc tế luôn là chỉ số được nhắc đến đầu tiên khi nói về thành tựu của ngành Du lịch. Tuy nhiên, khi nền kinh tế bước sang giai đoạn phát triển mới, cách tiếp cận ấy không còn đủ. Phát biểu tại Hội nghị sơ kết công tác 6 tháng đầu năm 2026 của Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam mới đây, Thứ trưởng Bộ VHTTDL Hồ An Phong yêu cầu ngành phải đi sâu phân tích chất lượng tăng trưởng, đánh giá rõ đóng góp thực chất của du lịch đối với nền kinh tế, từ hiệu quả hoạt động của doanh nghiệp, hệ thống lưu trú, sản phẩm mới đến sức lan tỏa đối với các ngành dịch vụ khác.

Đà tăng trưởng đến từ những thay đổi trong điều hành

Nếu chỉ nhìn vào tốc độ tăng 14,8% của khách quốc tế, sẽ khó thấy hết những chuyển động phía sau. Theo báo cáo của Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam, thay vì tiếp tục phụ thuộc vào một số thị trường truyền thống, ngành đã chủ động cơ cấu lại thị trường theo hướng linh hoạt hơn, tập trung khai thác thị trường Đông Bắc Á, Đông Nam Á, Ấn Độ và những thị trường có khả năng phục hồi nhanh, đồng thời tận dụng lợi thế của Việt Nam như một điểm đến an toàn trong bối cảnh thế giới còn nhiều bất ổn.

Trong khi nhiều quốc gia cạnh tranh bằng chính sách miễn thị thực hoặc tăng mạnh ngân sách quảng bá, Việt Nam lựa chọn cách kết hợp giữa mở rộng chính sách thị thực, tăng cường kết nối hàng không, đẩy mạnh xúc tiến và đa dạng hóa thị trường nguồn. Chiến lược này giúp giảm phụ thuộc vào một vài thị trường lớn, đồng thời nâng cao khả năng chống chịu trước những biến động của kinh tế toàn cầu.

Ông Nguyễn Trùng Khánh, Cục trưởng Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam cho biết: "Để hoàn thành mục tiêu 25 triệu lượt khách quốc tế, 150 triệu lượt khách nội địa và 1.125 nghìn tỉ đồng doanh thu, Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam xác định ba nhóm nhiệm vụ trọng tâm trong nửa cuối năm".

Trước hết là hoàn thiện thể chế. Điểm nhấn quan trọng nhất là tiếp tục tham mưu triển khai *Đề án phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn trong kỷ nguyên mới* sau khi được cấp có thẩm quyền ban hành; đồng thời đẩy nhanh sửa đổi Luật Du lịch, hoàn thiện cơ chế của Quỹ Hỗ trợ phát triển du lịch và xây dựng các đề án phát triển du lịch chăm sóc sức khỏe, du lịch gắn với sản phẩm OCOP, phát triển du lịch vùng đồng bằng sông Hồng... Đây là những nền tảng chính sách có ý nghĩa lâu dài, bởi dư địa tăng trưởng của ngành sẽ phụ thuộc rất lớn vào việc tháo gỡ các rào cản về thể chế và tạo môi trường thuận lợi hơn cho doanh nghiệp đầu tư.

Đột phá thứ hai là mở rộng thị trường quốc tế. Ngành Du lịch sẽ đẩy mạnh xúc tiến tại các thị trường trọng điểm, triển khai các hoạt động trong khuôn khổ Năm hợp tác du lịch Việt Nam - Trung Quốc 2026 - 2027, tham gia các hội chợ quốc tế lớn như WTM London, ITE 2026; đồng thời tăng cường liên kết giữa hàng không, doanh nghiệp lữ hành và hệ thống lưu trú nhằm hình thành các gói sản phẩm hấp dẫn hơn, kéo dài thời gian lưu trú và nâng mức chi tiêu của du khách.

Đột phá thứ ba là chuyển đổi số và nâng cao năng lực quản trị. Việc kết nối cơ sở dữ liệu ngành Du lịch với Cơ sở dữ liệu quốc gia về dân cư, hoàn thiện hệ thống thống kê theo chuẩn quốc tế, phát triển nền tảng số phục vụ quản trị và kinh doanh sẽ giúp nâng cao hiệu quả quản lý, đồng thời tạo trải nghiệm thuận tiện hơn cho doanh nghiệp và du khách.

Bên cạnh việc thúc đẩy thị trường quốc tế, du lịch nội địa tiếp tục được xem là động lực quan trọng của tăng trưởng thông qua các chương trình kích cầu, đa dạng hóa sản phẩm và nâng cao chất lượng dịch vụ. Ngành cũng ưu tiên phát triển các dòng sản phẩm theo xu hướng mới như du lịch MICE, nghỉ dưỡng cao cấp, chăm sóc sức khỏe, trải nghiệm văn hóa bản địa và kinh tế đêm, hướng tới kéo dài thời gian lưu trú, gia tăng mức chi tiêu của du khách và nâng cao giá trị đóng góp của du lịch đối với nền kinh tế.

Từ *Đề án phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn trong kỷ nguyên mới*, việc sửa đổi Luật Du lịch, xây dựng cơ sở dữ liệu quốc gia, mở rộng thị trường quốc tế đến phát triển các dòng sản phẩm mới, tất cả đều không chỉ nhằm hoàn thành các chỉ tiêu của năm 2026. Xa hơn, đó là quá trình xây dựng nền tảng để du lịch Việt Nam bước vào một chu kỳ tăng trưởng mới, nơi mỗi lượt khách không chỉ mang lại doanh thu cho ngành mà còn góp phần tạo thêm động lực cho cả nền kinh tế. ■



Khách quốc tế tới Hội An (Đà Nẵng) Ảnh: LAN PHƯƠNG

Nâng cao năng lực chuyển đổi số

Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam vừa phối hợp với Sở VHTTDL tỉnh Khánh Hòa cùng các đơn vị liên quan tổ chức chương trình hướng dẫn triển khai chuyển đổi số trong lĩnh vực du lịch năm 2026. Chương trình thu hút sự tham dự của các đại biểu đến từ các tỉnh, thành phố khu vực miền Trung gồm: Khánh Hòa, Huế, Đà Nẵng, Quảng Ngãi, Gia Lai, Đắk Lắk, Lâm Đồng.

Mục tiêu của chương trình tập huấn nhằm tạo bước chuyển biến nâng cao nhận thức và tăng cường năng lực cho cán bộ của cơ quan quản lý du lịch ở địa phương, cộng đồng doanh nghiệp về chuyển đổi số trong hoạt động du lịch, ứng dụng công nghệ phát triển du lịch thông minh. Đồng thời, hỗ trợ nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước về du lịch, tạo môi trường kết nối liên thông hệ thống thông tin quản lý du lịch của các địa phương, doanh nghiệp đồng bộ với Trung ương.

MINH LÝ

Quảng Ngãi phát triển du lịch nông thôn

UBND tỉnh Quảng Ngãi vừa ban hành Kế hoạch phát triển du lịch nông thôn giai đoạn 2026-2030, định hướng đến năm 2035 trên địa bàn tỉnh. Theo kế hoạch của UBND tỉnh, Quảng Ngãi sẽ phát triển du lịch nông thôn trên cơ sở khai thác hiệu quả các giá trị văn hóa truyền thống, cảnh quan thiên nhiên, hệ sinh thái nông nghiệp và bản sắc cộng đồng địa phương.

Tỉnh Quảng Ngãi đặt mục tiêu đến năm 2030, 100% điểm du lịch nông thôn tại các xã xây dựng nông thôn mới được công nhận là điểm du lịch, điểm du lịch cộng đồng hoặc sản phẩm OCOP; mỗi xã có ít nhất một điểm du lịch đặc trưng đạt chuẩn OCOP từ 3 sao trở lên. Khoảng 75% lao động du lịch nông thôn được đào tạo chuyên môn, nghiệp vụ và các điểm du lịch ứng dụng nền tảng số trong quảng bá, đặt dịch vụ trực tuyến…

NHƯ ĐỒNG

ĐỔI MỚI CÔNG TÁC XÂY DỰNG ĐẢNG, TỔ CHỨC, CÁN BỘ ĐÁP ỨNG YÊU CẦU PHÁT TRIỂN MỚI

Bài 3:

CHỦ ĐỘNG KIỂM SOÁT QUYỀN LỰC TRONG CÔNG TÁC CÁN BỘ

● **XUÂN TRƯỜNG**

Trong công tác xây dựng Đảng, kiểm soát quyền lực luôn là yêu cầu đặc biệt quan trọng, nhằm bảo đảm bộ máy hoạt động đúng chức năng, nhiệm vụ, phục vụ nhân dân và sự phát triển của đất nước. Trong giai đoạn phát triển mới, trước yêu cầu nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, hiệu lực quản trị quốc gia và đẩy mạnh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, kiểm soát quyền lực tiếp tục giữ vị trí trọng tâm.

Về trọng tâm công tác xây dựng Đảng, công tác tổ chức, cán bộ theo tinh thần Nghị quyết Đại hội XIV của Đảng, một trong những yêu cầu được Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm đặt ra là kiểm soát quyền lực, siết chặt kỷ cương, kỷ luật, đẩy mạnh phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực.

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước yêu cầu kiểm soát chặt chẽ quyền lực, nhất là trong công tác cán bộ; kiên quyết chống lợi ích nhóm, cục bộ, bè phái, chạy chức, chạy quyền; thực hiện nghiêm các quy định về kiểm soát quyền lực. Cùng với đó, công tác kiểm tra, giám sát cần tiếp tục đổi mới theo hướng chủ động, từ sớm, từ xa, từ cơ sở; xử lý nghiêm các vi phạm với tinh thần không có vùng cấm, không có ngoại lệ.

Những chỉ đạo này thể hiện quyết tâm chính trị trong công tác xây dựng Đảng, đồng thời phản ánh yêu cầu khách quan của quá trình phát triển đất nước trong giai đoạn mới. Khi phân cấp, phân quyền được đẩy mạnh để phát huy tính chủ động, sáng tạo của các cấp, các ngành và địa phương, yêu cầu kiểm soát quyền lực càng trở nên cấp thiết, nhằm phòng ngừa nguy cơ lạm quyền, tha hóa quyền lực và phát sinh tiêu cực.



Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm yêu cầu kiểm soát quyền lực, siết chặt kỷ cương, kỷ luật, đẩy mạnh phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực **Ảnh: TTXVN**

Kiểm soát quyền lực để phòng ngừa tham nhũng, tiêu cực

Thực tiễn nhiều năm qua cho thấy, ở đâu quyền lực không được kiểm soát chặt chẽ, ở đó dễ nảy sinh tình trạng lạm quyền, lợi dụng chức vụ, quyền hạn để trục lợi hoặc phục vụ lợi ích cá nhân, lợi ích nhóm. Ngược lại, khi quyền lực được ràng buộc bằng cơ chế kiểm tra, giám sát hiệu quả, được thực thi trong khuôn khổ pháp luật và dưới sự giám sát của tổ chức, nhân dân, nguy cơ tham nhũng, tiêu cực sẽ được hạn chế đáng kể.

Trao đổi với *Văn Hóa,* ông Lê Như Tiến, nguyên Phó Chủ nhiệm Ủy ban Văn hóa, Giáo dục, Thanh niên, Thiếu niên và Nhi đồng của Quốc hội, nay là Ủy ban Văn hóa và Xã hội nhấn mạnh, yêu cầu kiểm soát quyền lực, siết chặt kỷ cương, kỷ luật và đẩy mạnh phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực đã được Đảng và Nhà nước đặt ra từ nhiều năm qua, đồng thời được thể chế hóa trong nhiều quy định của Đảng và pháp luật của Nhà nước, trong đó có Luật Phòng, chống tham nhũng.

Theo ông Lê Như Tiến, có hai nội dung cốt lõi quyết định hiệu quả của công tác phòng, chống tham nhũng. Đó là phòng ngừa và kiểm soát quyền lực. Hai nội dung này có quan hệ chặt chẽ, bổ sung cho nhau. "Ở đâu kiểm soát quyền lực tốt thì ở đó công tác phòng, chống tham nhũng đạt hiệu quả cao. Ngược lại, nơi nào kiểm soát quyền lực lỏng lẻo thì tham nhũng có điều kiện phát sinh và tồn tại", ông Lê Như Tiến nhấn mạnh.

Khi quyền lực không được kiểm soát, nguy cơ lạm quyền, lộng quyền, chuyên quyền rất dễ phát sinh. Quyền lực vốn được giao để phục vụ nhân dân có thể bị sử dụng sai mục đích, phục vụ lợi ích cá nhân hoặc lợi ích cục bộ. Đây cũng là nguyên nhân dẫn đến nhiều biểu hiện tiêu cực như chạy chức, chạy quyền, lợi ích nhóm, thao túng trong công tác cán bộ.

Từ thực tế đó, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm đặc biệt nhấn mạnh yêu cầu kiểm soát chặt chẽ quyền lực trong công tác cán bộ. Bởi công tác cán bộ quyết định chất lượng đội ngũ lãnh đạo, quản lý, tác động trực tiếp đến hiệu quả hoạt động của bộ máy và việc tổ chức thực hiện các chủ trương, đường lối của Đảng.

Khi quyền lực trong công tác cán bộ không được kiểm soát tốt, nguy cơ lựa chọn sai người, bố trí cán bộ không đúng, hoặc để lọt những người không đủ phẩm chất, năng lực vào vị trí lãnh đạo là điều có thể xảy ra. Hệ lụy vượt ra ngoài phạm vi một cá nhân, ảnh hưởng đến cả bộ máy, làm suy giảm hiệu quả quản trị và niềm tin của nhân dân.

Để ngăn chặn nguy cơ này, việc tiếp tục hoàn thiện cơ chế kiểm soát quyền lực trong công tác cán bộ là yêu cầu cấp thiết. Các khâu từ quy hoạch, đào tạo, bồi dưỡng, bổ nhiệm, điều động, luân chuyển đến đánh giá cán bộ đều cần được thực hiện công khai, minh bạch, đúng quy trình và chịu sự giám sát chặt chẽ. Cùng với đó là tăng cường trách nhiệm giải trình của người đứng đầu, xác định rõ trách nhiệm cá nhân trong từng quyết định liên quan đến công tác cán bộ.

Ông Lê Như Tiến nhận định, hiện nay hệ thống cơ chế kiểm soát quyền lực đã tương đối đầy đủ. Quốc hội và Hội đồng nhân dân các cấp thực hiện chức năng giám sát đối với hoạt động của các cơ quan hành pháp; Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức thành viên thực hiện vai trò giám sát, phản biện xã hội; cùng với đó là sự tham gia của các tổ chức chính trị - xã hội, cơ quan báo chí và nhân dân.

Tuy nhiên, vấn đề quan trọng hiện nay không nằm ở việc thiếu quy định, mà ở hiệu quả thực thi các quy định đó trên thực tế. Vì vậy, yêu cầu kiểm soát quyền lực cần tiếp tục được thực hiện quyết liệt, đồng bộ và thực chất hơn, để các cơ chế đã có phát huy hiệu quả trong đời sống chính trị, xã hội.

Chủ động phát hiện dấu hiệu bất thường từ khi mới phát sinh

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm yêu cầu đổi mới công tác kiểm tra, giám sát theo hướng chủ động, từ sớm, từ xa, từ cơ sở; lấy phòng ngừa là chính, phát hiện và xử lý vi phạm ngay từ khi mới xuất hiện dấu hiệu. Đây là bước chuyển quan trọng từ tư duy xử lý sai phạm sang phòng ngừa rủi ro, từ bị động phát hiện vụ việc sang chủ động nhận diện nguy cơ để ngăn chặn từ gốc.

Theo ông Lê Như Tiến, đây là giải pháp đúng đắn, bởi phòng, chống tham nhũng hiệu quả không thể chỉ đo bằng số vụ án được xử lý, mà quan trọng hơn là xây dựng cơ chế để ngăn ngừa vi phạm ngay từ đầu. Khi hệ thống pháp luật, các quy định của Đảng, Nhà nước và cơ chế quản lý được xây dựng chặt chẽ, kịp thời khắc phục những sơ hở, bất cập, đó cũng là một biện pháp phòng ngừa tham nhũng hiệu quả.

Công tác kiểm tra, giám sát cần được triển khai từ sớm, thay vì chờ đến khi vi phạm xảy ra mới xử lý. Bởi khi tham nhũng, tiêu cực đã xảy ra, thiệt hại về kinh tế thường kéo theo những tổn thất về uy tín của tổ chức Đảng, cơ quan nhà nước, niềm tin của nhân dân và đội ngũ cán bộ.

Ông Lê Như Tiến nhắc lại quan điểm xây dựng cơ chế để cán bộ "không dám tham nhũng, không thể tham nhũng, không cần tham nhũng và không muốn tham nhũng". Theo đó, kiểm soát quyền lực là một trong những giải pháp quan trọng để cán bộ không dám và không thể tham nhũng. Đặc biệt, công tác kiểm tra cần tập trung vào những lĩnh vực tiềm ẩn nguy cơ phát sinh tham nhũng, tiêu cực như quản lý đất đai, đầu tư công, đấu thầu, tài chính công, quản lý tài sản công và công tác cán bộ. Hoạt động kiểm tra phải bám sát cơ sở, nắm chắc tình hình thực tiễn, chủ động phát hiện dấu hiệu bất thường ngay từ khi mới phát sinh.

Đi liền với phòng ngừa là yêu cầu xử lý nghiêm vi phạm với tinh thần "không có vùng cấm, không có ngoại lệ". Đây là nguyên tắc xuyên suốt trong công tác xây dựng Đảng thời gian qua và tiếp tục được Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm nhấn mạnh, nhằm bảo đảm tính nghiêm minh của kỷ luật Đảng và pháp luật của Nhà nước.

Theo ông Nguyễn Túc, Ủy viên Đoàn Chủ tịch Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, mọi tổ chức, cá nhân khi vi phạm đều phải được xem xét, xử lý công bằng, khách quan, bất kể chức vụ, vị trí công tác. Chỉ khi kỷ luật được thực hiện nghiêm minh, quyền lực được kiểm soát hiệu quả, công tác kiểm tra, giám sát được tiến hành chủ động, thường xuyên, mới có thể xây dựng bộ máy trong sạch, vững mạnh, hoạt động hiệu lực, hiệu quả.

Những chỉ đạo của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm đặt ra yêu cầu vừa phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực trước mắt, vừa xây dựng cơ chế phòng ngừa bền vững, kiểm soát chặt chẽ quyền lực và nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ trong dài hạn.

Khi quyền lực được kiểm soát bằng cơ chế minh bạch, trách nhiệm giải trình được đề cao, công tác kiểm tra, giám sát được thực hiện từ sớm, từ xa, các vi phạm được xử lý nghiêm minh, đó sẽ là nền tảng quan trọng để củng cố niềm tin của nhân dân, nâng cao năng lực lãnh đạo, cầm quyền của Đảng, tạo động lực cho sự phát triển nhanh, bền vững của đất nước trong giai đoạn mới. ■

(Còn tiếp)

TÁI CẤU TRÚC THIẾT CHẾ VĂN HÓA CƠ SỞ:

Cần cơ chế mới để đáp ứng yêu cầu

● THÙY TRANG

Hệ thống thiết chế văn hóa cơ sở đang đứng trước yêu cầu đổi mới mạnh mẽ khi mô hình chính quyền địa phương hai cấp được triển khai cùng tiến trình chuyển đổi số và sắp xếp đơn vị hành chính.

Trong bối cảnh đó, việc tổ chức lại bộ máy, hoàn thiện cơ chế vận hành, bổ sung nguồn lực và nâng cao chất lượng hoạt động được xem là những yêu cầu cấp thiết để thiết chế văn hóa tiếp tục phát huy vai trò trong đời sống cộng đồng. Đó cũng là nội dung được nhiều nhà quản lý, chuyên gia trao đổi tại tọa đàm khoa học "Hệ thống thiết chế văn hóa cơ sở trên địa bàn tỉnh Tây Ninh: Thực trạng, giải pháp và mô hình hoạt động hiệu quả" do Trường ĐH Văn hóa TP.HCM vừa tổ chức.



Trung tâm Cung ứng dịch vụ công phường Bình Trưng, TP.HCM ra mắt công trình sân khấu biểu diễn nghệ thuật ngoài trời
Ảnh: THÚY BÌNH

> *"Hiện nay, việc bố trí nhân sự phụ trách lĩnh vực Văn hóa - Thể thao cấp xã chưa đồng đều, đa số chưa có kinh nghiệm, chuyên môn trong lĩnh vực văn hóa và thể thao; việc kiêm nhiệm quá nhiều lĩnh vực chuyên môn khác nhau dẫn đến sự phân tán nguồn lực, gây khó khăn trong việc thực hiện chuyên sâu các nhiệm vụ về văn hóa, thể thao và xây dựng đời sống văn hóa tại cơ sở."*
> **(Đại diện Sở VHTT TP.HCM)**

Chất lượng hoạt động giữa các địa phương vẫn còn chênh lệch

Theo TS Lê Thị Thanh Thủy, Phó Hiệu trưởng Trường ĐH Văn hóa TP.HCM, nhiều năm qua hệ thống thiết chế văn hóa, thể thao được xây dựng khá đồng bộ theo các cấp hành chính với trung tâm văn hóa, trung tâm văn hóa-thể thao, nhà văn hóa cùng nhiều loại hình phục vụ cộng đồng. Tuy nhiên, sau quá trình tinh gọn bộ máy và triển khai mô hình chính quyền địa phương hai cấp, hệ thống này đang bước vào giai đoạn tái cấu trúc sâu sắc.

Sự thay đổi về mô hình tổ chức, cơ chế quản lý và phương thức cung ứng dịch vụ công đặt ra nhiều yêu cầu mới trong khi nhu cầu hưởng thụ văn hóa, giao lưu cộng đồng của người dân ngày càng đa dạng. Vì vậy, việc rà soát lại cơ sở lý luận, cơ sở pháp lý và mô hình tổ chức của hệ thống thiết chế văn hóa được xem là tiền đề quan trọng để xây dựng chính sách phù hợp trong giai đoạn mới. Một trong những nội dung được các đại biểu quan tâm là thực trạng hoạt động của hệ thống thiết chế văn hóa sau sắp xếp đơn vị hành chính.

Ông Nguyễn Ngọc Phát, Phó Trưởng phòng Xây dựng nếp sống văn hóa gia đình (Sở VHTTDL Tây Ninh) cho biết, toàn tỉnh hiện có 1.375 thiết chế văn hóa cơ sở, gồm 96 Trung tâm Cung ứng dịch vụ sự nghiệp công, 1.267 nhà văn hóa ấp, khu phố và 12 nhà văn hóa dân tộc. Sau khi thực hiện mô hình chính quyền địa phương hai cấp, địa phương tiếp nhận 1.548 cơ sở vật chất, trong đó 1.348 cơ sở đã được đầu tư xây dựng trước đó và 200 cơ sở tận dụng từ các đơn vị chuyên môn, trường học, văn phòng ấp, khu phố. Đến nay, 1.385 cơ sở đã được bố trí sử dụng đúng mục đích, 152 cơ sở được chuyển đổi công năng, còn 18 cơ sở chưa được bố trí sử dụng.



Mô hình Trung tâm Cung ứng dịch vụ sự nghiệp công hiện kiêm nhiệm nhiều chức năng, trong khi nhân lực và kinh phí còn hạn chế. Trong ảnh: Trung tâm Cung ứng dịch vụ sự nghiệp công xã Thủ Thừa, Tây Ninh
Ảnh: HỒ PHONG

Theo đánh giá, việc tận dụng cơ sở vật chất sau sáp nhập đã góp phần tiết kiệm nguồn lực và mở rộng mạng lưới phục vụ người dân. Nhiều nhà văn hóa đáp ứng được nhu cầu hội họp, sinh hoạt cộng đồng, tổ chức văn nghệ, thể thao và tuyên truyền. Tuy nhiên, chất lượng hoạt động giữa các địa phương vẫn còn chênh lệch. Một số thiết chế nằm xa khu dân cư, diện tích nhỏ hoặc xuống cấp, trong khi trang thiết bị, nhất là hạ tầng phục vụ chuyển đổi số, còn thiếu và chưa đồng bộ. Bên cạnh cơ sở vật chất, mô hình tổ chức sau khi chuyển đổi cũng đặt ra nhiều vấn đề. Theo ông Phạm Ngô Minh Trí, Thanh tra tỉnh Tây Ninh, sau khi giải thể Trung tâm Văn hóa, Thể thao và Học tập cộng đồng cấp xã để thành lập Trung tâm Cung ứng dịch vụ sự nghiệp công trực thuộc UBND cấp xã. Mô hình mới không chỉ thực hiện nhiệm vụ về văn hóa mà còn đảm nhiệm nhiều lĩnh vực khác như thông tin truyền thông, môi trường, y tế cơ sở, khuyến nông…, và thực hiện các nhiệm vụ quản lý nhà nước do UBND xã giao, do đó không còn bộ máy chỉnh thể của thiết chế văn hóa, thể thao cấp xã. Điều này dẫn đến sự phân tán nguồn lực và nhân sự.

Theo ông Phạm Ngô Minh Trí, đội ngũ làm công tác văn hóa ở cơ sở hiện còn mỏng, phần lớn kiêm nhiệm, chưa có điều kiện nghiên cứu chuyên sâu về lĩnh vực văn hóa, kỹ năng tổ chức hoạt động cộng đồng và khả năng ứng dụng công nghệ số còn hạn chế. Ở cấp

Dịch thuật AI với những lo ngại về bản sắc ngôn ngữ

● THẢO NHI

Khi công nghệ ngày càng can thiệp sâu vào ngôn từ, câu hỏi cốt lõi không còn là máy dịch nhanh hay chính xác đến đâu, mà là chúng ta giữ lại được bao nhiêu bản sắc văn hóa. Những sắc thái vốn ẩn sau cách dùng từ, ẩn dụ dân gian, nhịp điệu câu hay chiều sâu lịch sử rất dễ bị làm mờ khi đi qua các bộ lọc tối ưu cho số đông.

Dịch thuật bằng AI đang biến thế giới thành một không gian giao tiếp tức thời và đặt ngôn ngữ nhân loại đứng trước nguy cơ "phẳng hóa". Điều này cũng đang đặt ra câu hỏi lớn là khi mọi thứ được chuẩn hóa bởi thuật toán, thì ngôn ngữ của dân tộc còn giữ được bao nhiêu phần bản sắc văn hóa? Sự phát triển nhanh của công nghệ dịch thuật đang tạo ra môi trường giao tiếp gần như tức thời. Các hệ thống AI không chỉ dịch câu chữ mà còn tham gia vào biên tập, gợi ý diễn đạt và chuẩn hóa văn phong.

Điều này giúp giảm chi phí và tăng tốc độ tiếp cận tri thức xuyên ngôn ngữ. Tuy vậy, chính mức độ trơn tru đó cũng làm dấy lên lo ngại về xu hướng đồng nhất hóa biểu đạt, khi những khác biệt tinh vi trong cấu trúc và sắc thái ngôn ngữ có thể bị làm mờ để phù hợp với các mô hình tối ưu cho số đông. Lý giải về xu hướng này, tác giả Aristotelis Ioannis Paschalidis, thuộc Đại học Nottingham, Vương quốc Anh chỉ ra rằng, các mô hình ngôn ngữ lớn (LLM) luôn có xu hướng ưu tiên một số từ ngữ và cụm từ nhất định, đồng thời không chuộng những từ ngữ khác dựa trên dữ liệu huấn luyện của chúng. Nguyên lý này áp dụng cho cả cú pháp, cách sắp xếp từ và phong cách viết nói chung. Theo ông, điều đó sẽ thúc đẩy quá trình "làm phẳng ngôn ngữ", khiến sự đa dạng trong cách biểu đạt dần bị thu hẹp, dù ý nghĩa câu từ vẫn giữ nguyên.

Khi việc dịch và chuyển ngữ trở nên dễ dàng hơn bao giờ hết, nhu cầu học ngoại ngữ chuyên sâu hoặc duy trì tư duy trực tiếp bằng một ngôn ngữ khác cũng có thể suy giảm ở một bộ phận người dùng. Một số nhà ngôn ngữ học cảnh báo điều này có thể kéo theo xu hướng đơn giản hóa cấu trúc ngữ pháp và thu hẹp vốn từ trong dài hạn, dù mức độ tác động còn phụ thuộc vào môi trường giáo dục và nhu cầu sử dụng thực tế. Không chỉ đặt ra những thay đổi trong cách con người sử dụng ngôn ngữ, xu hướng này còn làm gia tăng áp lực đối với việc bảo tồn đa dạng ngôn ngữ trên phạm vi toàn cầu.

Ở tầm vĩ mô, các tổ chức quốc tế như UNESCO nhiều lần cảnh báo về tốc độ suy giảm đa dạng ngôn ngữ trên thế giới. Hiện có gần 3.000 ngôn ngữ đứng trước nguy cơ biến mất, trong khi hơn 200 ngôn ngữ đã không còn được sử dụng từ giữa thế kỷ XX do thiếu người truyền thừa, dù các chương trình bảo tồn vẫn



Khi AI tham gia sâu vào dịch thuật, ranh giới giữa kết nối ngôn ngữ và sự đồng nhất hóa văn hóa đang ngày càng bị thách thức

ấp, khu phố, ban chủ nhiệm nhà văn hóa chủ yếu hoạt động kiêm nhiệm nên hiệu quả tổ chức các hoạt động văn hóa chưa đồng đều. Nội dung sinh hoạt ở nhiều nơi vẫn dừng ở mức tuyên truyền thiết yếu, chưa tạo được sức hút thường xuyên đối với người dân, nhất là thanh niên.

Thiếu nguồn nhân lực

Hiện nay, tỉnh Tây Ninh tiếp tục áp dụng Nghị quyết số 92/2024/NQ-HĐND để hỗ trợ kinh phí hoạt động và phụ cấp kiêm nhiệm cho hệ thống nhà văn hóa tại địa bàn tỉnh Tây Ninh cũ. Tuy nhiên, sau sáp nhập vẫn còn 992 nhà văn hóa thuộc địa bàn Long An cũ chưa được bố trí nguồn kinh phí hoạt động thường xuyên và tổ chức các sinh hoạt văn hóa tại cơ sở. Thực tế trước khi sáp nhập, kinh phí cấp cho tổ chức hoạt động và duy tu bảo dưỡng còn rất thấp, chỉ đạt 40 triệu đồng/năm đối với cấp xã và 20 triệu đồng/năm đối với cấp ấp/dân tộc, chưa đáp ứng được yêu cầu thực tế. Kinh phí cấp từ nguồn ngân sách nhà nước cho các hoạt động văn hóa ở cơ sở hiện nay gần như chỉ đủ để đáp ứng chi phí duy trì cơ sở vật chất cơ bản. "Tình trạng này ảnh hưởng trực tiếp đến chất lượng hoạt động của hệ thống thiết chế văn hóa cơ sở", ông Phạm Ngô Minh Trí cho hay.

Không chỉ Tây Ninh, thực trạng thiếu nhân lực cũng được ghi nhận tại TP.HCM. Theo báo cáo của Phòng Xây dựng nếp sống văn hóa và gia đình (Sở VHTT TP.HCM), hiện bình quân mỗi xã, phường chỉ có từ một đến hai công chức trực tiếp phụ trách lĩnh vực văn hóa, thể thao và trong đó còn kiêm nhiệm lĩnh vực khoa học và công nghệ, du lịch, y tế, nội vụ... Nhiều cán bộ chưa có chuyên môn phù hợp, trong khi thành phố còn có nhu cầu bổ sung gần 200 công chức cùng hàng trăm viên chức, lao động cho các Trung tâm Cung ứng dịch vụ công cấp xã. Theo ông Nguyễn Hoàng Anh, Phó Trưởng phòng Xây dựng nếp sống văn hóa và gia đình, hiện thành phố có 168 xã, phường, đặc khu, song mới có 145 đơn vị được bố trí trụ sở gắn với thiết chế văn hóa. Trong số này, có 135 đơn vị được bố trí trụ sở riêng và 10 đơn vị được bố trí trụ sở sử dụng chung; có 23 đơn vị chưa được bố trí trụ sở làm việc.

"Hiện nay, việc bố trí nhân sự phụ trách lĩnh vực Văn hóa - Thể thao cấp xã chưa đồng đều, đa số chưa có kinh nghiệm, chuyên môn trong lĩnh vực văn hóa và thể thao; việc kiêm nhiệm quá nhiều lĩnh vực chuyên môn khác nhau dẫn đến sự phân tán nguồn lực, gây khó khăn trong việc thực hiện chuyên sâu các nhiệm vụ về văn hóa, thể thao và xây dựng đời sống văn hóa tại cơ sở. Thời gian tới, TP.HCM định hướng phát huy các cơ chế đặc thù để thu hút nguồn lực xã hội đầu tư phát triển hệ thống thiết chế văn hóa", đại diện Sở VHTT TP.HCM cho biết.

TS Trịnh Đặng Khoa, Bí thư Đảng ủy Trường ĐH Văn hóa TP.HCM cho rằng, mô hình Trung tâm Cung ứng dịch vụ sự nghiệp công đang đặt ra yêu cầu rất lớn đối với nguồn nhân lực. Ông Khoa cho biết, cùng với chủ trương chuyển từ tư duy quản lý văn hóa sang quản trị văn hóa được nêu trong Nghị quyết số 80-NQ/TW, dự thảo Nghị định của Bộ Tài chính về chuyển đổi một số đơn vị sự nghiệp công lập thành doanh nghiệp nhà nước cũng mở ra những yêu cầu mới đối với lĩnh vực văn hóa. Từ đó, TS Trịnh Đặng Khoa đề xuất cần sớm nghiên cứu đào tạo nguồn nhân lực theo hướng mới, trong đó có việc xây dựng ngành đào tạo thí điểm về quản trị văn hóa nghệ thuật, trang bị kiến thức quản trị doanh nghiệp, quản trị sản xuất và quản trị kinh doanh trong lĩnh vực văn hóa.

Từ thực tiễn khảo sát, nhiều chuyên gia cho rằng cần đổi mới phương thức quản lý theo hướng phân cấp rõ trách nhiệm, nâng cao hiệu quả kiểm tra, đánh giá hoạt động của từng thiết chế. Bên cạnh đó, nhiều đề xuất mở rộng chính sách hỗ trợ kinh phí sau sáp nhập, đẩy mạnh xã hội hóa, huy động doanh nghiệp tham gia đầu tư… ■

được triển khai, khoảng cách giữa nỗ lực gìn giữ và tốc độ mai một vẫn rất lớn. Trong bối cảnh đó, một nghiên cứu về học thuật vừa công bố đã cung cấp thêm một góc nhìn đáng chú ý. Nghiên cứu so sánh bản dịch của con người và hệ thống AI đa tác nhân trên các tiểu thuyết xuất bản giai đoạn 2025-2026, với nguồn ngữ liệu dịch từ tiếng Pháp, tiếng Ba Lan và tiếng Nhật sang tiếng Anh.

Kết quả cho thấy khi đọc toàn văn, độc giả thường ưu tiên bản dịch của con người; khi đánh giá theo đoạn ngắn, họ gần như không phân biệt được AI và con người, với mức nhận diện tiệm cận ngẫu nhiên. Tuy nhiên, ở trải nghiệm tổng thể, bản dịch con người vẫn được đánh giá cao hơn về độ tự nhiên và tính liền mạch. Trong khi đó, các hệ thống chấm điểm tự động như COMETKiwi hay MetricX-QE lại thường ưu tiên bản dịch do AI tạo ra. Nhiều độc giả mô tả bản dịch của con người có "hơi thở", có "linh hồn", tạo cảm giác đắm chìm và giàu cảm xúc hơn. Ngược lại, bản dịch máy dù chính xác về nội dung nhưng thường bị nhận xét là thiếu độ liền mạch, thiếu chiều sâu và tạo cảm giác rời rạc.

Điều này cho thấy dịch thuật văn học không chỉ là chuyển đổi ngôn ngữ, mà là chuyển hóa văn hóa. Mỗi lựa chọn từ ngữ, nhịp câu hay sắc thái biểu đạt đều mang theo bối cảnh của nguyên tác, tạo nên giá trị vượt lên chức năng truyền đạt thông tin đơn thuần. Tuy vậy, bức tranh không chỉ có một chiều, AI cũng góp phần hỗ trợ bảo tồn ngôn ngữ thông qua số hóa tài liệu, dịch nhanh các nguồn hiếm và mở rộng khả năng tiếp cận tri thức. Ở nhiều trường hợp, nó không làm biến mất ngôn ngữ, mà thay đổi cách ngôn ngữ được lưu trữ và lan truyền.

Đứng giữa tiện ích và rủi ro, bài toán không nằm ở việc loại bỏ AI, mà ở việc xác định một ranh giới đâu là phần có thể giao cho máy móc chuẩn hóa, và đâu là phần thuộc về con người? ■

CÔNG VIÊN ĐỊA CHẤT TOÀN CẦU UNESCO ĐẮK NÔNG:

Còn "nợ" sáu nhóm khuyến nghị

● **THÀNH KHIÊM**

UBND tỉnh Lâm Đồng vừa tổ chức cuộc họp Ban Chỉ đạo xây dựng và phát triển Công viên địa chất toàn cầu UNESCO Đắk Nông nhằm đánh giá hiện trạng các tuyến, điểm di sản, đồng thời triển khai các nhiệm vụ trọng tâm chuẩn bị cho kỳ tái thẩm định danh hiệu vào năm 2027.

Cuộc họp do Phó Chủ tịch UBND tỉnh Lâm Đồng Đinh Văn Tuấn chủ trì, với sự tham gia của các chuyên gia Mạng lưới Công viên địa chất toàn cầu UNESCO Việt Nam, lãnh đạo các Sở, ngành, địa phương cùng các đơn vị đối tác. Theo báo cáo của Sở VHTTDL, cơ quan thường trực Ban Chỉ đạo, từ ngày 8 -12.6, đoàn chuyên gia đã khảo sát 41 điểm thuộc ba tuyến du lịch chính cùng nhiều điểm có giá trị địa chất, văn hóa và du lịch trong vùng Công viên địa chất toàn cầu UNESCO Đắk Nông.

Kết quả khảo sát cho thấy, sau quá trình sắp xếp đơn vị hành chính và triển khai mô hình chính quyền địa phương hai cấp, công tác quản lý tại một số điểm di sản còn nhiều bất cập. Một số địa phương gặp khó khăn trong việc tiếp nhận, vận hành cơ sở vật chất; nhiều công trình chưa xác định rõ đơn vị quản lý, chưa có phương án khai thác sau đầu tư, làm giảm hiệu quả sử dụng và tiềm ẩn nguy cơ xuống cấp. Bên cạnh đó, hệ thống biển chỉ dẫn, bảng thuyết minh, pa nô quảng bá tại nhiều điểm di sản chưa đáp ứng yêu cầu về nhận diện của Mạng lưới Công viên địa chất toàn cầu UNESCO. Một số khu vực còn xuất hiện tình trạng rác thải, cảnh quan xuống cấp hoặc bị tác động bởi các hoạt động lấn chiếm, khai thác tài nguyên chưa phù hợp với định hướng bảo tồn.

Đáng chú ý, theo đánh giá của các chuyên gia, đến nay Công viên địa chất toàn cầu UNESCO Đắk Nông mới đáp ứng đầy đủ một trong bảy nhóm khuyến nghị mà UNESCO đưa ra sau kỳ tái thẩm định năm 2023. Sáu nhóm nội dung còn lại như hoàn thiện hạ tầng, tăng cường hệ thống nhận diện, phát triển du lịch địa chất, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực, mở rộng mạng lưới đối tác và đẩy mạnh hợp tác quốc tế vẫn cần được tập trung triển khai trong giai đoạn 2026 - 2027. Đoàn khảo sát cũng phân loại 49 điểm trong vùng công viên địa chất thành ba nhóm, gồm năm điểm tiềm năng cần tiếp tục nghiên cứu, 33 điểm đang hoạt động nhưng cần chỉnh trang, nâng cấp và 11 điểm ưu tiên đầu tư, hoàn thiện trước thời điểm tái thẩm định.

Kết luận cuộc họp, Phó Chủ tịch UBND tỉnh Lâm Đồng Đinh Văn Tuấn yêu cầu các Sở, ngành và chính quyền địa phương trong vùng công viên địa chất khẩn trương xây dựng kế hoạch khắc phục những tồn tại đã được chỉ ra; hoàn thành việc bàn giao, đưa các công trình vào vận hành, tăng cường bảo vệ di sản, chỉnh trang cảnh quan, cải thiện môi trường và nâng cao chất lượng phục vụ du khách. Đồng thời, Sở VHTTDL được giao chủ trì rà soát toàn bộ các nhiệm vụ, tham mưu UBND tỉnh bổ sung các nội dung còn thiếu theo kiến nghị của chuyên gia, bảo đảm việc phân công thực hiện rõ người, rõ việc, rõ tiến độ.

Công viên địa chất toàn cầu UNESCO Đắk Nông là một vùng di sản rộng lớn khoảng 4.760km², trải dài trên địa bàn tỉnh Đắk Nông cũ. Nơi đây nổi tiếng với hệ thống hang động núi lửa dung nham đồ sộ và nguyên sơ nhất Đông Nam Á, kết hợp hài hòa giữa các giá trị địa chất độc đáo, cảnh quan thiên nhiên hùng vĩ (như Hồ Tà Đùng, thác Dray Sáp, núi lửa Nâm Blang), cùng bản sắc văn hóa phong phú của các dân tộc bản địa.

Tháng 7.2020, Hội đồng Chấp hành UNESCO chính thức công nhận Công viên địa chất Đắk Nông là Công viên địa chất toàn cầu UNESCO, trở thành công viên địa chất toàn cầu thứ 3 của Việt Nam. Đến tháng 7.2024, UNESCO tiếp tục tái công nhận danh hiệu này cho Công viên địa chất Đắk Nông trong giai đoạn 2024 - 2027.

Lãnh đạo UBND tỉnh nhấn mạnh, thời gian chuẩn bị cho kỳ tái thẩm định vào tháng 7.2027 không còn nhiều, do đó các địa phương và đơn vị liên quan cần phối hợp chặt chẽ, tập trung nguồn lực để hoàn thành đầy đủ các tiêu chí của UNESCO, giữ vững danh hiệu Công viên địa chất toàn cầu UNESCO Đắk Nông, đồng thời phát huy hiệu quả các giá trị địa chất, thiên nhiên và văn hóa gắn với phát triển du lịch bền vững. ■



Tỉnh Lâm Đồng sẽ rà soát toàn diện Công viên địa chất toàn cầu UNESCO Đắk Nông, chuẩn bị cho kỳ tái thẩm định danh hiệu

TRUYỀN THÔNG THƯ VIỆN TRONG KỶ NGUYÊN SỐ:

"Nam châm" hút bạn đọc đến với thư viện

● ĐÌNH TOÁN

Trong bối cảnh chuyển đổi số diễn ra sâu rộng, công tác truyền thông thư viện đang đặt ra yêu cầu đổi mới cả về tư duy lẫn phương thức triển khai. Truyền thông hiệu quả góp phần thu hút bạn đọc, đồng thời khẳng định vai trò của thư viện như một trung tâm tri thức, văn hóa và học tập suốt đời trong xã hội hiện đại.

Lan tỏa giá trị thư viện

Với ngành thư viện, chuyển đổi số trước hết thể hiện ở việc đưa công nghệ vào hoạt động chuyên môn, xây dựng tài nguyên thông tin số và phát triển các dịch vụ hiện đại. Nhưng nếu chỉ dừng ở công nghệ thì chưa đủ, thư viện còn cần đổi mới cách truyền thông để đến gần hơn với bạn đọc, giúp người dùng dễ tiếp cận, dễ sử dụng dịch vụ và duy trì được sự kết nối thường xuyên. Trong môi trường số hiện nay, truyền thông vì thế đã trở thành một phần thiết yếu trong hoạt động của mỗi thư viện.

Nếu trước đây, thư viện chủ yếu thực hiện chức năng lưu trữ, tổ chức và cung cấp thông tin theo phương thức truyền thống thì hiện nay, thư viện cần chủ động hơn trong quảng bá nguồn tài nguyên, giới thiệu sản phẩm, dịch vụ thông tin; xây dựng hình ảnh, định vị thương hiệu và tăng cường tương tác với người dùng qua các nền tảng số. Truyền thông vì thế không dừng ở việc thông báo hoạt động, mà đã trở thành một phần trong trải nghiệm của bạn đọc. Một bài viết rõ ràng trên website, một video hướng dẫn ngắn gọn hay một phản hồi kịp thời khi người dùng đặt câu hỏi… đều góp phần tạo nên cảm nhận về thư viện.

Thư viện Đà Nẵng là một ví dụ về việc sử dụng mạng xã hội để xây dựng hình ảnh năng động, gần gũi với cộng đồng. Khi nâng cấp khu vực đọc sách dành cho thiếu nhi với nội thất mới, tranh tường sinh động và các góc đọc sách theo chủ đề, thư viện đã ghi lại quá trình "thay áo" cho không gian này bằng những hình ảnh trước - sau và đăng tải trên mạng xã hội.

Cách làm ấy thu hút sự chú ý, tạo cảm giác hứng thú, tò mò, khiến nhiều phụ huynh đưa con đến thư viện để khám phá không gian mới. Từ đó có thể thấy, trong hoạt động thư viện hiện nay, không gian phục vụ bạn đọc cũng có thể trở thành phương tiện truyền thông hiệu quả.

Đổi mới tư duy truyền thông

Thực tế cho thấy, khi truyền thông được thiết kế tốt, bạn đọc sẽ cảm thấy thư viện gần gũi, hữu ích và đáng tin cậy hơn. Ngược lại, nếu thông tin rời rạc, ngôn ngữ khó hiểu hoặc thiếu nhất quán giữa các kênh, người dùngcó thể cảm thấy thư viện khó tiếp cận ngay cả khi chưa trực tiếp sử dụng dịch vụ.

Một trong những điểm tạo nên sức hút của thư viện là các sự kiện lan tỏa văn hóa đọc. Tuy nhiên, hạn chế còn gặp ở nhiều thư viện hiện nay là hoạt động truyền thông chủ yếu được thực hiện sau khi sự kiện đã kết thúc. Cách làm này thiên về tổng kết, báo cáo, chưa phát huy đầy đủ vai trò thu hút người tham gia, tạo tương tác và lan tỏa giá trị của sự kiện. Truyền thông cần được triển khai xuyên suốt vòng đời của mỗi hoạt động.

ThS Đỗ Công Lừng, Trưởng phòng Thông tin, tư liệu - Thư viện Quốc gia Việt Nam cho biết, nhiều sự kiện được đầu tư đáng kể về thời gian, kinh phí, nhân lực nhưng sau khi kết thúc chỉ tạo ra một vài sản phẩm truyền thông như tin, bài tổng kết hoặc album ảnh. Điều đó khiến những giá trị có thể khai thác từ sự kiện chưa được phát huy tương xứng với nguồn lực đã đầu tư.

Nếu chỉ thông báo sự kiện, thư viện mới dừng ở việc cung cấp thông tin về thời gian, địa điểm, nội dung và đối tượng tham gia. Khi đặt sự kiện trong bối cảnh phát triển văn hóa đọc và xây dựng xã hội học tập, truyền thông thư viện có thể làm nổi bật ý nghĩa của hoạt động bằng việc lý giải vai trò của đọc sách, cũng như tác động của sự kiện đối với việc lan tỏa văn hóa đọc. Cách tiếp cận này giúp truyền thông chuyển từ giới thiệu sự kiện đơn thuần sang truyền tải giá trị, góp phần nâng cao nhận thức, hình thành thái độ tích cực và thúc đẩy thói quen đọc trong cộng đồng.

Vì vậy, các thư viện cần chuyển sang tư duy "một sự kiện - nhiều nội dung - nhiều nền tảng - nhiều giá trị". Trước sự kiện, truyền thông nhằm tạo sự quan tâm và thu hút người tham gia; trong sự kiện, truyền thông giúp tăng tương tác, lan tỏa nội dung và mở rộng khả năng tiếp cận; sau sự kiện, truyền thông tiếp tục khai thác các giá trị còn lại, duy trì sức lan tỏa và phát triển tầm ảnh hưởng. Mục tiêu cuối cùng của truyền thông sự kiện không dừng ở việc thu hút bạn đọc tham dự, mà hướng tới xây dựng cộng đồng, duy trì sự gắn kết và tạo ra những tác động tích cực, lâu dài đối với văn hóa đọc và hình ảnh thư viện.

Bên cạnh truyền thông sự kiện, để lan tỏa văn hóa đọc, ông Đỗ Công Lừng cho rằng các thư viện cần thúc đẩy truyền thông theo nhiều nhóm nội dung như: Giới thiệu, review sách, trích dẫn truyền cảm hứng, câu chuyện người đọc, tác giả và tác phẩm, kỹ năng đọc hiệu quả, học tập suốt đời… Trong đó, nhóm nội dung về học tập suốt đời có ý nghĩa quan trọng. Các bài viết, video và chương trình truyền thông về học tập suốt đời sẽ góp phần xây dựng nhận thức rằng đọc sách vừa là hoạt động giải trí, vừa là nền tảng của quá trình học tập, phát triển bản thân trong suốt cuộc đời. Mục tiêu của truyền thông phát triển văn hóa đọc vì thế không đơn thuần là gia tăng số lượng người đọc sách, mà hướng tới xây dựng một xã hội học tập, trong đó việc đọc trở thành nhu cầu tự thân, là nền tảng của học tập suốt đời và phát triển con người trong thời đại số.

Ở góc nhìn khác, ThS, nhà báo Đinh Ngọc Sơn, nguyên Phó Trưởng khoa Phát thanh - Truyền hình, Học viện Báo chí và Tuyên truyền cho rằng, trong chuyển đổi số, truyền thông cần được đặt trong mối liên hệ với việc xây dựng thương hiệu thư viện. Khi nhắc đến thư viện, công chúng cần thấy đó là một địa chỉ tin cậy về tri thức, học tập và phát triển bản thân, thay vì chỉ hình dung đến sách hay phòng đọc. Làm tốt truyền thông, thư viện sẽ có thêm điều kiện khẳng định vai trò là nơi chọn lọc, giới thiệu và kết nối người dùng với những nguồn thông tin chính xác, lành mạnh, có chiều sâu trong xã hội số. ■



Truyền thông thư viện hiệu quả góp phần phát triển văn hóa đọc Ảnh: THIÊN NGÂN

Bắc Ninh đẩy mạnh hoạt động phát triển văn hóa đọc, học tập suốt đời

UBND tỉnh Bắc Ninh đã ban hành Kế hoạch thực hiện Chương trình "Đẩy mạnh các hoạt động học tập suốt đời trong các thư viện, bảo tàng, nhà văn hóa, câu lạc bộ đến năm 2030" trên địa bàn tỉnh. Đối với lĩnh vực thư viện, tỉnh phấn đấu xây dựng, hình thành 2-4 thư viện tư nhân có phục vụ cộng đồng, chú trọng đối tượng thanh, thiếu nhi và người cao tuổi; 100% thư viện công cộng cấp tỉnh và trên 70% thư viện cấp xã kết nối, chia sẻ dữ liệu với hệ thống thư viện số dùng chung của tỉnh. Hằng năm, tổ chức tối thiểu 1 cuộc thi, diễn đàn hoặc chương trình phát triển văn hóa đọc và kỹ năng học tập suốt đời trên môi trường số. Tỷ lệ người dân sử dụng dịch vụ thư viện số, thư viện điện tử tăng trung bình 10-15%/năm…

Để đạt được các mục tiêu trên, tỉnh sẽ triển khai đồng bộ nhiều giải pháp, tập trung tuyên truyền, phổ biến, nâng cao nhận thức về học tập suốt đời; phát triển và nâng cao hiệu quả hoạt động thư viện. Việc thực hiện các giải pháp này sẽ góp phần phát huy vai trò của hệ thống thư viện, tạo điều kiện để người dân được tiếp cận thông tin, học tập thường xuyên trong môi trường học tập mở, linh hoạt, qua đó phát triển văn hóa đọc trong cộng đồng. LÂM ANH



Bắc Ninh triển khai nhiều giải pháp phát triển văn hóa đọc trong thời gian tới Ảnh: H.HÀ

DANAFF IV:

Khẳng định vị thế của một liên hoan phim mang tầm khu vực

● **HÀ AN**

Sau bảy ngày diễn ra sôi nổi, Liên hoan phim châu Á Đà Nẵng lần thứ IV (DANAFF IV) khép lại bằng lễ trao giải cuối tuần qua, để lại dấu ấn của một kỳ liên hoan giàu hoạt động nghề nghiệp, đậm sắc màu giao lưu quốc tế, qua đó tiếp tục khẳng định vị thế của Đà Nẵng trên bản đồ điện ảnh khu vực.



Bộ trưởng Bộ VHTTDL Lâm Thị Phương Thanh và Phó Trưởng ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương Trần Thanh Lâm trao giải Phim Việt Nam hay nhất cho ê kíp *Tử chiến trên không*



Phó Chủ tịch nước Võ Thị Ánh Xuân và Bí thư Thành ủy Đà Nẵng Lê Ngọc Quang trao giải Phim châu Á hay nhất cho *Một bữa no* của Ấn Độ

Quy mô mở rộng và ngày càng chuyên nghiệp

Nếu những mùa đầu tiên đặt nền móng cho thương hiệu DANAFF, thì mùa thứ tư này đã cho thấy bước trưởng thành rõ nét về quy mô, chất lượng tổ chức và chiều sâu chuyên môn. TS Ngô Phương Lan, Chủ tịch Hiệp hội Xúc tiến phát triển điện ảnh Việt Nam, Đồng Trưởng Ban tổ chức, Giám đốc DANAFF IV, gọi mùa liên hoan năm nay là "một bữa tiệc điện ảnh thịnh soạn".

Hơn 100 bộ phim được tuyển chọn từ 30 quốc gia và vùng lãnh thổ, gần 200 suất chiếu, hơn 1.000 đại biểu và khách mời, trong đó có gần 300 đại biểu quốc tế, cùng hàng chục nghìn lượt khán giả đã tạo nên không khí điện ảnh sôi động suốt một tuần tại Đà Nẵng. Những con số ấy cho thấy sức hút ngày càng rõ của DANAFF, đồng thời khẳng định khả năng kết nối của nghệ thuật thứ bảy, nơi các khác biệt về ngôn ngữ, văn hóa và địa lý được thu hẹp bằng câu chuyện, hình ảnh và cảm xúc chung của con người.

Sau bốn mùa tổ chức, DANAFF đang dần vượt ra khỏi khuôn khổ một sự kiện trình chiếu và trao giải. LHP trở thành diễn đàn để điện ảnh Việt Nam gặp gỡ điện ảnh châu Á và thế giới, đồng thời mở ra không gian đối thoại nghề nghiệp rộng hơn. Bên cạnh hai hạng mục chính là Phim châu Á dự thi và Phim Việt Nam dự thi, DANAFF IV tổ chức nhiều chương trình chuyên đề, 3 hội thảo quốc tế về diện mạo điện ảnh Việt Nam thời Đổi mới, ứng dụng AI và bảo vệ bản quyền, cùng bài học từ mô hình công nghiệp điện ảnh Mỹ.

Song song với các suất chiếu là chuỗi giao lưu giữa nghệ sĩ và khán giả sau mỗi bộ phim. Không khí trao đổi cởi mở giúp DANAFF trở thành ngày hội của những người yêu điện ảnh, nơi công chúng được gặp gỡ, lắng nghe và chia sẻ trực tiếp với những người làm nên tác phẩm.

Theo đạo diễn Đặng Thái Huyền, bản sắc nổi bật của DANAFF nằm ở số lượng quốc gia gửi phim tham dự ngày càng tăng. "Điều đó chứng tỏ DANAFF có uy tín trong giới nghề nghiệp, dần trở thành một trong những LHP có vị thế trong khu vực. Đây là sân chơi rộng mở để mỗi quốc gia giới thiệu bản sắc văn hóa của mình thông qua điện ảnh", nữ đạo diễn nhận định. Chị cũng cho rằng, việc nhiều tên tuổi lớn của điện ảnh thế giới nhận lời tham dự cho thấy sự quan tâm của bạn bè quốc tế đối với điện ảnh Việt Nam đang lớn dần qua từng mùa.

Một chuyển động đáng chú ý của DANAFF IV là vai trò phát triển nguồn nhân lực điện ảnh được thể hiện rõ hơn. Điểm nhấn là chương trình DANAFF Talents diễn ra xuyên suốt LHP. Lần đầu tiên, Script Lab (Xưởng kịch bản) được tổ chức theo mô hình đào tạo chuyên sâu với sự đồng hành của Đại học Columbia (Hoa Kỳ). Cùng với Script Lab, Vườn ươm dự án quy tụ 18 dự án điện ảnh Việt Nam và châu Á, tạo điều kiện để các nhóm sáng tạo nhận được hướng dẫn trực tiếp từ chuyên gia quốc tế. Các lớp diễn xuất và Master Class với sự tham gia của nữ diễn viên Hollywood Jane Seymour, nhà sản xuất Bill Mechanic cùng nhiều giảng viên nước ngoài cũng tạo nên không khí học hỏi sôi nổi.

Lễ bế mạc DANAFF IV diễn ra tối 4.7 tại Cung Hội nghị Quốc tế Ariyana Đà Nẵng. Bí thư Trung ương Đảng, Phó Chủ tịch nước Võ Thị Ánh Xuân tham dự buổi lễ, cùng lãnh đạo các Ban, Bộ, ngành Trung ương, TP Đà Nẵng, đại diện nhiều địa phương, các nghệ sĩ, nhà làm phim, chuyên gia điện ảnh trong nước và quốc tế.

Tâm điểm của lễ bế mạc là phần trao giải cho các tác phẩm và nghệ sĩ xuất sắc. Ở hạng mục Phim Việt Nam dự thi, giải Khán giả bình chọn Phim Việt Nam được yêu thích nhất thuộc về Hẹn em ngày nhật thực; *giải NETPAC được trao cho* Mưa đỏ; *giải Kịch bản xuất sắc nhất thuộc về* Bẫy tiền *của đạo diễn, biên kịch Oscar Dương.*

Các giải diễn xuất gọi tên Thái Hòa với giải Nam diễn viên chính xuất sắc nhất trong Tử chiến trên không *và Việt Hương với giải Nữ diễn viên chính xuất sắc nhất trong* Cục vàng của ngoại. *Đạo diễn Dương Minh Chiến nhận giải Đạo diễn xuất sắc nhất với* Truy tìm Long Diên Hương *(bộ phim cũng giành Giải đặc biệt của BGK). Vượt qua 11 tác phẩm dự thi,* Tử chiến trên không *được vinh danh ở giải Phim Việt Nam hay nhất.*

Ở hạng mục Phim châu Á dự thi, giải Kịch bản xuất sắc nhất thuộc về Xế nghèo *của Trung Quốc. Caner Cindoruk nhận giải Nam diễn viên chính xuất sắc nhất với* Cứu rỗi; *Kirti Kulhari giành giải Nữ diễn viên chính xuất sắc nhất với* Một bữa no *của Ấn Độ. Đạo diễn Emin Alper nhận giải Đạo diễn xuất sắc nhất với* Cứu rỗi. *Giải đặc biệt của BGK được trao cho* Lặng câm *của Nhật Bản. Giải Phim châu Á hay nhất thuộc về* Một bữa no. *Ngoài ra, BTC cũng trao Giải Phê bình cho phim châu Á xuất sắc cho* Roid - Khi trái cọ rơi *của Bangladesh.*

H.GẤM - ÁNH DƯƠNG

Bước tiến của công nghiệp điện ảnh

Theo TS Ngô Phương Lan, điện ảnh cần những bộ phim hay, đồng thời cần phát hiện tài năng mới, nuôi dưỡng ý tưởng sáng tạo và tạo điều kiện để các dự án có cơ hội bước ra thị trường quốc tế. Tinh thần ấy được thể hiện rõ qua sự ra đời của DANAFF Industry Days - Diễn đàn kết nối công nghiệp điện ảnh lần đầu tiên được tổ chức trong khuôn khổ LHP.

Với sự tham gia của 10 doanh nghiệp điện ảnh Việt Nam và 25 công ty mua bán phim quốc tế, DANAFF Industry Days mở ra không gian gặp gỡ giữa nhà sản xuất, nhà đầu tư, đơn vị phát hành và các đối tác nước ngoài. Các phiên kết nối B2B, giới thiệu dự án và tọa đàm chuyên ngành góp phần quảng bá thị trường điện ảnh Việt Nam, đồng thời mở thêm cơ hội hợp tác sản xuất, phát hành phim ra khu vực và thế giới.

Ở chiều sâu nghề nghiệp, hội thảo "Công nghiệp điện ảnh Mỹ - Một số mô hình sản xuất thành công và ứng dụng cho Việt Nam" thu hút đông đảo chuyên gia trong và ngoài nước. Những trao đổi tại hội thảo cho thấy DANAFF đang tiếp cận mô hình của nhiều LHP lớn, nơi giải thưởng là một phần trong hệ sinh thái rộng hơn, gắn với đào tạo, kết nối thị trường và phát triển dự án.

Uy tín của DANAFF IV còn được thể hiện qua sự hiện diện của nhiều tên tuổi quốc tế. Nhà sản xuất Hollywood Bill Mechanic và nữ diễn viên Jane Seymour tham dự các hoạt động của liên hoan, trực tiếp giao lưu, chia sẻ kinh nghiệm với các nhà làm phim trẻ trong khuôn khổ DANAFF Talents. Bill Mechanic từng giữ cương vị Chủ tịch 20th Century Fox và Chủ tịch kiêm Giám đốc điều hành Walt Disney Studios, là nhà sản xuất của Titanic, Braveheart, The New World, Hacksaw Ridge... Jane Seymour là gương mặt quen thuộc của điện ảnh và truyền hình Mỹ với hơn nửa thế kỷ hoạt động nghệ thuật, từng đoạt giải Quả cầu vàng, giải Emmy và được Hoàng gia Anh phong tước OBE.

DANAFF IV cũng ghi nhận sự góp mặt của nhiều gương mặt nổi tiếng của điện ảnh Hàn Quốc như Ji Chang Wook, Idol Nation, Jung Il Woo, Park Sung Woong, Han Dong Hee, cùng Kim Dong-ho, nhà sáng lập LHP quốc tế Busan (BIFF). Sự hội tụ của các nghệ sĩ, nhà sản xuất, nhà phát hành và chuyên gia quốc tế cho thấy DANAFF đang trở thành điểm hẹn nghề nghiệp có sức hấp dẫn đối với cộng đồng làm phim khu vực.

Khép lại tuần lễ điện ảnh là lễ trao giải, nơi nhiều tác phẩm và nghệ sĩ được vinh danh sau quá trình làm việc nghiêm túc, khách quan của Hội đồng giám khảo. Các giải thưởng ở hai hạng mục Phim châu Á dự thi và Phim Việt Nam dự thi nhận được sự đồng thuận của giới chuyên môn cùng sự cổ vũ của đông đảo công chúng. Qua đó, DANAFF IV tiếp tục khẳng định tiêu chí đề cao giá trị nghệ thuật, sáng tạo và tính nhân văn, đồng thời tạo thêm động lực để điện ảnh Việt Nam hội nhập sâu rộng hơn với khu vực và thế giới. ■

NHỮNG NHỊP CẦU ĐƯA VĂN HÓA VIỆT NAM RA THẾ GIỚI

Bài cuối:

Văn hóa - "Sức mạnh mềm" đưa Việt Nam đến gần thế giới

● THU SÂM - HỒNG NHUNG (thực hiện)

Từ những lớp học tiếng Việt, chương trình giao lưu, lễ hội truyền thống đến các hoạt động giới thiệu văn hóa, ẩm thực ở nhiều quốc gia, cộng đồng người Việt Nam ở nước ngoài đang góp phần gìn giữ bản sắc dân tộc và đưa hình ảnh quê hương đến gần hơn với bạn bè quốc tế.

Trao đổi với *Văn Hóa,* nguyên Thứ trưởng Bộ Ngoại giao, nguyên Đại sứ tại Hàn Quốc và Nhật Bản, Chủ tịch Hội Liên lạc với người Việt Nam ở nước ngoài Nguyễn Phú Bình khẳng định: Văn hóa ngày càng chứng minh vai trò là "sức mạnh mềm" của quốc gia; mỗi kiều bào, bằng đời sống, công việc và sự gắn bó với cội nguồn, đều có thể trở thành một "đại sứ văn hóa", góp phần lan tỏa những giá trị tốt đẹp của Việt Nam trên trường quốc tế.



Kiều bào tham dự Trại hè Việt Nam 2025 "Cùng nhau viết tiếp câu chuyện hòa bình"

> *Công tác quảng bá hình ảnh Việt Nam ra thế giới hiện nay đang có nhiều điều kiện thuận lợi. Những năm gần đây, Đảng và Nhà nước đã ban hành nhiều chủ trương, nghị quyết quan trọng về phát triển văn hóa, giáo dục, khoa học - công nghệ, hội nhập quốc tế và phát huy sức mạnh mềm của quốc gia. Việc xác định văn hóa là nền tảng tinh thần của xã hội, đồng thời là nguồn lực nội sinh, động lực phát triển đã mở ra cách tiếp cận mới trong công tác đối ngoại văn hóa. Đây là tiền đề quan trọng để đất nước, con người Việt Nam được giới thiệu sâu rộng, hiệu quả hơn tới bạn bè quốc tế.*
>
> **(Nguyên Thứ trưởng Bộ Ngoại giao NGUYỄN PHÚ BÌNH)**

● **P.V:** *Thưa ông, thời gian qua cộng đồng người Việt Nam ở nước ngoài đã có nhiều hoạt động gìn giữ tiếng Việt, quảng bá văn hóa và tăng cường gắn kết với quê hương. Ông đánh giá như thế nào về những nỗ lực và đóng góp của kiều bào đối với các hoạt động này tại nước sở tại?*

- Nguyên Thứ trưởng Bộ Ngoại giao Nguyễn Phú Bình: Điều đầu tiên tôi muốn nhấn mạnh là trong khoảng hai thập niên trở lại đây, người Việt Nam ở nước ngoài đã có bước phát triển mạnh mẽ. Hiện có khoảng 6,5 triệu người Việt sinh sống, học tập và làm việc tại hơn 130 quốc gia và vùng lãnh thổ. Cùng với sự gia tăng về quy mô, cộng đồng kiều bào ngày càng nâng cao về trình độ, vị thế và mức độ hội nhập. Ở nhiều nơi, bà con đã gắn bó qua nhiều thế hệ, có đời sống ổn định, tham gia sâu vào xã hội sở tại, đồng thời vẫn giữ tình cảm bền chặt với quê hương, đất nước.

Bên cạnh các thế hệ kiều bào định cư lâu năm, lực lượng du học sinh, chuyên gia, trí thức và người lao động Việt Nam tại nhiều quốc gia cũng ngày càng đông đảo. Sau quá trình học tập, làm việc, không ít người lựa chọn ở lại lập nghiệp, xây dựng gia đình và nuôi dạy con cái ở nước ngoài. Thực tế ấy đặt ra yêu cầu ngày càng lớn đối với việc gìn giữ tiếng Việt, bản sắc văn hóa dân tộc và duy trì sự gắn kết của thế hệ trẻ với cội nguồn.

Dù sinh sống ở đâu, bà con kiều bào vẫn luôn có nhu cầu giữ tiếng Việt và những giá trị truyền thống của dân tộc. Tại các địa bàn có đông người Việt, nhất là nơi tập trung nhiều gia đình trẻ, điều đó càng trở nên cần thiết. Bởi tiếng Việt không đơn thuần là phương tiện giao tiếp, mà còn là cầu nối giữa các thế hệ, là sợi dây đưa mỗi người trở về với lịch sử, truyền thống và nguồn cội.

Từ các lớp học tiếng Việt, những nỗ lực gìn giữ bản sắc và quảng bá hình ảnh đất nước đã được nhân lên tại nhiều quốc gia. Các hội đoàn, trường học, câu lạc bộ, lớp học cuối tuần thường xuyên tổ chức giao lưu, lễ hội truyền thống, cuộc thi tiếng Việt, chương trình giới thiệu ẩm thực và nét đẹp văn hóa Việt. Những mô hình ấy cho thấy tâm huyết, sự sáng tạo và tinh thần trách nhiệm của kiều bào trong việc giữ gìn tiếng mẹ đẻ, lan tỏa bản sắc dân tộc và tăng cường gắn kết trong cộng đồng.

● *Theo ông, những hoạt động gìn giữ và lan tỏa văn hóa Việt Nam của kiều bào có ý nghĩa như thế nào trong việc quảng bá hình ảnh đất nước, con người Việt Nam tới bạn bè quốc tế?*

- Tôi đánh giá cao các hoạt động như lễ hội văn hóa, chương trình giao lưu nghệ thuật, giới thiệu ẩm thực hay các cuộc thi tiếng Việt dành cho cộng đồng người Việt Nam ở nước ngoài. Những hoạt động này không chỉ nhằm tìm kiếm các cá nhân xuất sắc, mà quan trọng hơn là khơi dậy niềm tự hào về tiếng Việt, văn hóa và cội nguồn dân tộc.

Khi thế hệ trẻ ở nước ngoài hiểu tiếng Việt, yêu văn hóa dân tộc và tự hào về nguồn cội, các em sẽ trở thành lực lượng tiếp nối, đưa hình ảnh đất nước đến với bạn bè quốc tế một cách tự nhiên, bền vững. Cùng với đó, sự phát triển của công nghiệp văn hóa đang tạo thêm nhiều sản phẩm, cách tiếp cận và kênh quảng bá mới, giúp bản sắc Việt hiện diện sinh động hơn trên trường quốc tế.

Tôi tin tưởng rằng, với sự quan tâm của Đảng và Nhà nước, sự đồng hành của các cơ quan đại diện ở nước ngoài cùng sự hưởng ứng tích cực của kiều bào trên toàn thế giới, văn hóa sẽ tiếp tục là một trong những kênh đối ngoại quan trọng, góp phần nâng cao vị thế, uy tín và hình ảnh của Việt Nam trong mắt bạn bè quốc tế.

● *Ông có thể chia sẻ thêm về vai trò của cộng đồng kiều bào trong việc trở thành những "đại sứ văn hóa", góp phần đưa hình ảnh đất nước, con người và các giá trị Việt Nam đến gần hơn với bạn bè quốc tế trong thời gian tới?*

- Trong bối cảnh hội nhập ngày càng sâu rộng, tôi cho rằng cộng đồng người Việt Nam ở nước ngoài giữ vai trò rất quan trọng trong việc lan tỏa hình ảnh đất nước và các giá trị văn hóa dân tộc. Trước đây, khi nhắc đến "đại sứ văn hóa", chúng ta thường nghĩ tới các nghệ sĩ nổi tiếng, học giả hoặc những nhà văn hóa có nhiều đóng góp trong việc giới thiệu Việt Nam ra thế giới. Cách nhìn đó là đúng, nhưng trong điều kiện hiện nay, khái niệm này cần được hiểu rộng hơn.

Mỗi người Việt Nam đang sinh sống, học tập và làm việc ở nước ngoài đều có thể trở thành một "đại sứ văn hóa". Bởi bà con là những người trực tiếp tiếp xúc với xã hội sở tại, có điều kiện giới thiệu về đất nước, con người, phong tục, lối sống và bản sắc Việt qua công việc, sinh hoạt hằng ngày cũng như các mối quan hệ cộng đồng. Một người Việt sống tử tế, trách nhiệm, hội nhập tốt và vẫn giữ sự gắn bó với cội nguồn chính là cách quảng bá gần gũi, thiết thực và có sức thuyết phục nhất.

Để phát huy tốt vai trò đó, theo tôi có ba yếu tố rất quan trọng. Thứ nhất, cần tiếp tục củng cố hoạt động của các hội đoàn người Việt Nam ở nước ngoài. Đây là lực lượng nòng cốt trong tập hợp bà con, huy động nguồn lực và tổ chức các chương trình văn hóa, từ đó tạo sức lan tỏa rộng rãi, bền vững trong cộng đồng cũng như với xã hội sở tại.

Thứ hai, cần tăng cường hơn nữa sự kết nối giữa trong nước với kiều bào. Cùng với sự phát triển của đất nước, nhất là trong lĩnh vực văn hóa, chúng ta ngày càng có thêm nhiều sản phẩm, giá trị và câu chuyện mới để giới thiệu với thế giới. Khi bà con thường xuyên được cập nhật thông tin, tiếp cận và đồng hành với các hoạt động trong nước, văn hóa sẽ trở thành cầu nối tự nhiên, góp phần quảng bá hình ảnh quốc gia một cách hiệu quả. Sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ số và các nền tảng trực tuyến cũng mở ra điều kiện thuận lợi để những giá trị văn hóa dân tộc được chia sẻ nhanh hơn, rộng hơn và sinh động hơn.

Thứ ba, các cơ quan đại diện ở nước ngoài cần tiếp tục phát huy vai trò kết nối và hạt nhân tổ chức. Với sự chủ động của các đại sứ quán, tổng lãnh sự quán, cùng sự tham gia tích cực của cộng đồng và doanh nghiệp, các hoạt động quảng bá văn hóa dân tộc sẽ ngày càng chuyên nghiệp, đa dạng và có sức lan tỏa mạnh mẽ hơn.

Tôi tin rằng, khi mỗi người Việt đều ý thức mình là một "đại sứ văn hóa", khi cộng đồng, các hội đoàn và cơ quan đại diện cùng chung tay hành động, văn hóa sẽ tiếp tục trở thành sức mạnh mềm quan trọng của quốc gia. Từ đó, hình ảnh đất nước, con người và những giá trị tốt đẹp của dân tộc sẽ đến gần hơn với bạn bè quốc tế, góp phần nâng cao vị thế, uy tín và sức hấp dẫn của Việt Nam trong thời kỳ hội nhập.

● *Xin cảm ơn ông!*

Hà Nội chăm sóc sức khỏe miễn phí cho hơn 9 triệu người dân

● LÊ DUY

Đầu tháng 7, tại nhiều điểm khám sức khỏe trên địa bàn Hà Nội, đông đảo người dân đã đến đăng ký khám sức khỏe định kỳ miễn phí. Đây là lần đầu tiên thành phố triển khai chương trình khám sức khỏe, sàng lọc bệnh tật trên quy mô toàn dân, hướng tới hơn 9 triệu người, đồng thời xây dựng hồ sơ sức khỏe điện tử, giúp phát hiện sớm bệnh tật và từng bước chuyển trọng tâm chăm sóc sức khỏe từ chữa bệnh sang phòng bệnh.



Người dân Hà Nội được thăm khám, tư vấn sức khỏe miễn phí trong chương trình khám sức khỏe toàn dân năm 2026
Ảnh: DIỆU LINH

Khám sức khỏe đến tận cơ sở

Chương trình được triển khai nhằm thực hiện Nghị quyết số 72-NQ/TW ngày 9.9.2025 của Bộ Chính trị về tăng cường bảo vệ, chăm sóc và nâng cao sức khỏe nhân dân; Nghị quyết số 14/2026/NQ-HĐND của HĐND thành phố Hà Nội về chính sách hỗ trợ an sinh xã hội. Đối tượng được khám là toàn bộ người dân thường trú hoặc tạm trú từ 12 tháng trở lên trên địa bàn thành phố, được xác nhận thông qua ứng dụng VNeID.

Theo kế hoạch, khoảng 9,2 triệu người được chia thành 5 nhóm để tổ chức khám theo lộ trình phù hợp. Trong đợt đầu, thành phố ưu tiên người cao tuổi, người khuyết tật, hộ nghèo, hộ cận nghèo, người có công, trẻ em dưới 6 tuổi và một số nhóm đối tượng khác, với tổng số gần 4 triệu người.

Có mặt từ sáng sớm tại điểm khám ở Nhà văn hóa thôn Cổ Điển, xã Vĩnh Thanh, ông Nguyễn Hữu Hảo, sinh năm 1957 cho biết, trước đây mỗi năm ông đều phải lên bệnh viện tuyến Trung ương để khám sức khỏe, vừa mất thời gian, vừa đi lại vất vả. Nay được khám ngay tại địa phương, với đầy đủ bác sĩ và trang thiết bị, ông cảm thấy rất yên tâm khi kết quả khám tương đồng với những lần khám ở tuyến trên. Ông Hảo chia sẻ: "Tôi mong chương trình được duy trì hằng năm để người cao tuổi được theo dõi sức khỏe thường xuyên, sống vui và khỏe mạnh hơn".

Cùng đến khám trong ngày đầu triển khai, bà Lê Thị Hòa ở xã Vĩnh Thanh, người mắc bệnh hen phế quản nhiều năm cho biết, bà rất xúc động khi được các y, bác sĩ trực tiếp thăm khám, tư vấn tận tình ngay tại địa phương, nhất là sự quan tâm dành cho người cao tuổi.

Để bảo đảm tiến độ, Sở Y tế Hà Nội đã huy động 44 bệnh viện và cơ sở khám, chữa bệnh như Bệnh viện Thanh Nhàn, Đức Giang, Xanh Pôn, Hòe Nhai, Lão khoa Hà Nội, Đa khoa Đông Anh, Gia Lâm, Thường Tín, Mê Linh… tham gia tổ chức khám tại 49 xã, phường. Thành phố đặc biệt tập trung ưu tiên khám sức khỏe cho người dân tại 16 phường, xã ven sông Hồng, gồm: Hồng Hà, Ô Diên, Thượng Cát, Đông Ngạc, Phú Thượng, Lĩnh Nam, Thanh Trì, Nam Phủ, Hồng Vân, Mê Linh, Thiên Lộc, Vĩnh Thanh, Đông Anh, Bồ Đề, Long Biên, Bát Tràng…

Từ chữa bệnh sang phòng bệnh

Kiểm tra công tác triển khai tại xã Vĩnh Thanh trong ngày đầu thực hiện, TS.BS Nguyễn Trọng Diện, Giám đốc Sở Y tế Hà Nội cho biết, ngành Y tế đã phối hợp với chính quyền địa phương rà soát, lập danh sách người dân theo từng nhóm đối tượng để tổ chức khám, bảo đảm không bỏ sót hoặc trùng lặp đối tượng thụ hưởng. Cùng với đó, ngành Y tế cũng tổ chức tập huấn chuyên môn khám sức khỏe, khám sàng lọc cho toàn bộ hệ thống; hướng dẫn cập nhật kết quả khám sức khỏe trên hồ sơ sức khỏe điện tử của người dân.

> *"Chương trình khám sức khỏe toàn dân năm 2026 của thành phố Hà Nội không đơn thuần là hoạt động chuyên môn của ngành Y tế mà còn là định hướng chính sách mang tính dài hạn, đặt trọng tâm vào phòng bệnh, phát hiện sớm và quản lý sức khỏe liên tục theo vòng đời. Qua đó, từng bước hình thành nền y tế chủ động, lấy người dân làm trung tâm, thay vì chủ yếu tập trung điều trị khi bệnh đã phát sinh."*
>
> **(Ông NGUYỄN CAO CƯƠNG - Phó Giám đốc Sở Y tế Hà Nội)**

Theo ông Diện, việc tổ chức khám sức khỏe định kỳ gắn với xây dựng và cập nhật hồ sơ sức khỏe điện tử sẽ từng bước hình thành cơ sở dữ liệu sức khỏe toàn dân, tạo nền tảng cho công tác quản lý sức khỏe liên tục, lâu dài. Đây được xác định là nhiệm vụ trọng tâm của ngành Y tế Hà Nội trong thời gian tới, nhằm bảo đảm mọi người dân đều được tiếp cận dịch vụ chăm sóc sức khỏe chất lượng, thuận tiện và công bằng.

Là một trong những đơn vị trực tiếp tham gia chương trình, BSCKI Nguyễn Ngọc Vinh, Phó Giám đốc Bệnh viện đa khoa Ba Vì nhận định, việc khám sức khỏe định kỳ là hoạt động chuyên môn quan trọng, đồng thời thể hiện bước chuyển trong tư duy chăm sóc sức khỏe, từ điều trị bệnh sang chủ động phòng bệnh. Thông qua sàng lọc, nhiều bệnh lý và yếu tố nguy cơ có thể được phát hiện sớm để tư vấn, theo dõi, điều trị kịp thời, qua đó góp phần giảm chi phí điều trị và nâng cao chất lượng cuộc sống cho người dân.

Theo BS Nguyễn Ngọc Vinh, chương trình còn góp phần xây dựng hồ sơ sức khỏe điện tử, tạo nền tảng cho mô hình quản lý sức khỏe toàn diện, liên tục theo từng người dân. Khi dữ liệu sức khỏe được cập nhật đầy đủ, việc theo dõi, điều trị và dự phòng bệnh tật sẽ hiệu quả hơn, đồng thời giúp mỗi người hình thành thói quen khám sức khỏe định kỳ, chủ động chăm sóc sức khỏe của bản thân.

Nghị quyết số 72-NQ/TW ngày 9.9.2025 của Bộ Chính trị là nghị quyết có ý nghĩa đặc biệt quan trọng, thể hiện sự quan tâm sâu sắc của Đảng đối với sự nghiệp bảo vệ, chăm sóc và nâng cao sức khỏe nhân dân; đồng thời xác định rõ những quan điểm, mục tiêu, nhiệm vụ và giải pháp mang tính đột phá để xây dựng nền y tế Việt Nam hiện đại, công bằng, chất lượng, hiệu quả và hội nhập quốc tế.

Chương trình khám sức khỏe toàn dân năm 2026 của thành phố Hà Nội, được triển khai từ ngày 1.7 đến 15.12, là bước đi cụ thể nhằm đưa Nghị quyết vào cuộc sống, biến các mục tiêu, nhiệm vụ thành hành động thiết thực của toàn ngành Y tế Hà Nội, mang lại lợi ích thiết thực cho nhân dân. Với quy mô triển khai trên toàn thành phố và sự tham gia của cả hệ thống chính trị, chương trình mang ý nghĩa mở đầu cho quá trình chăm sóc sức khỏe chủ động, toàn diện đối với mỗi người dân Thủ đô. Đây là nền tảng quan trọng để Hà Nội nâng cao chất lượng dân số, cải thiện sức khỏe cộng đồng và xây dựng hệ thống y tế hiện đại trong tương lai. ■

TP.HCM dành hơn 179 tỉ đồng cho chính sách tri ân, an sinh

Nhân kỷ niệm 50 năm Ngày Thành phố Sài Gòn - Gia Định chính thức vinh dự mang tên Chủ tịch Hồ Chí Minh, TP.HCM tặng quà bằng tiền mặt cho người có công với cách mạng, thân nhân người có công, đối tượng bảo trợ xã hội, hộ nghèo và hộ cận nghèo. Tổng kinh phí dự toán cho đợt chăm lo này là hơn 179 tỉ đồng.

Theo Nghị quyết số 10/2026/NQ-HĐND của HĐND TP, người có công với cách mạng, thân nhân người có công và người đang hưởng trợ cấp bảo trợ xã hội được nhận mức quà 500.000 đồng/người; hộ nghèo, hộ cận nghèo được nhận 1.000.000 đồng/hộ. Việc chi quà được thực hiện một lần trong dịp kỷ niệm, góp phần lan tỏa truyền thống "Uống nước nhớ nguồn", tinh thần nghĩa tình và sẻ chia của TP.HCM.

Để chính sách đến đúng đối tượng, trường hợp một người thuộc nhiều diện được nhận quà mức 500.000 đồng/người thì chỉ nhận một suất. Đối với hộ nghèo, hộ cận nghèo, người đại diện hộ gia đình sẽ nhận quà. Trường hợp người thuộc hộ nghèo, hộ cận nghèo đồng thời thuộc diện được nhận quà 500.000 đồng/người thì bản thân người đó vẫn được nhận suất quà 500.000 đồng, đồng thời hộ gia đình được nhận suất quà 1.000.000 đồng/hộ.

UBND TP.HCM giao Sở Nội vụ chủ trì hướng dẫn các địa phương triển khai, rà soát danh sách, bảo đảm không trùng lặp, không bỏ sót đối tượng. Các sở, ngành liên quan phối hợp kiểm tra, giám sát, bố trí kinh phí và tổng hợp kết quả thực hiện. UBND các xã, phường và đặc khu Côn Đảo tổ chức chi quà trong tháng 7, đồng thời thực hiện thanh quyết toán, báo cáo theo quy định.

Theo tờ trình của UBND TP, đợt này dự kiến khoảng 98.000 người có công với cách mạng và thân nhân người có công, hơn 227.000 người thuộc nhóm bảo trợ xã hội và gần 16.500 hộ nghèo, hộ cận nghèo được nhận quà. Việc triển khai yêu cầu thực hiện chặt chẽ, công khai, kịp thời, để những phần quà tri ân và an sinh đến đúng người, đúng diện thụ hưởng trong dịp kỷ niệm đặc biệt của thành phố.

H.HẠNH

TIN THỂ THAO

Roller Sports chuẩn bị cho Đại hội Thể thao toàn quốc

Diễn ra trong 2 ngày 4 - 5.7, tại Cung Thể thao Điền kinh (Hà Nội), Giải vô địch Roller Sports xuất sắc quốc gia năm 2026 quy tụ những vận động viên hàng đầu cả nước, tham gia tranh tài ở 46 bộ huy chương, gồm 28 nội dung Patin tốc độ, 14 nội dung Patin nghệ thuật và 4 nội dung Trượt ván.

Giải do Cục Thể dục Thể thao Việt Nam phối hợp với Liên đoàn Trượt băng và Roller Việt Nam (SFV), Sở VHTT Hà Nội tổ chức. Giải đấu không chỉ là sân chơi để các vận động viên thể hiện tài năng, bản lĩnh và khát vọng vươn lên mà còn là dịp để các địa phương đánh giá chất lượng công tác đào tạo, huấn luyện, phát hiện những nhân tố triển vọng cho thể thao thành tích cao. Đồng thời đánh giá trình độ chuyên môn của các địa phương, rà soát phong trào trên toàn quốc.

Đặc biệt, từ kết quả của Giải, các nhà chuyên môn sẽ có thêm cơ sở tuyển chọn lực lượng nòng cốt cho đội tuyển quốc gia, chuẩn bị cho các đấu trường quốc tế cũng như các địa phương chuẩn bị lực lượng cho Đại hội Thể thao toàn quốc lần thứ X.

NGỌC NGUYỄN

Thái Nguyên sẽ thành lập câu lạc bộ bóng đá nam chuyên nghiệp

Tỉnh Thái Nguyên đang triển khai phương án để có đội bóng đá nam tham gia thi đấu tại Giải hạng Nhất quốc gia ngay từ mùa giải 2026-2027. Theo lộ trình, trong tháng 8 tới, câu lạc bộ bóng đá nam Thái Nguyên sẽ chính thức ra mắt.

Giai đoạn 2026 - 2027, đội bóng phấn đấu thi đấu ổn định, nằm trong nhóm 6 đội dẫn đầu Giải hạng Nhất; đồng thời triển khai xây dựng Trung tâm Đào tạo bóng đá trẻ và đào tạo các tuyến U15, U17, U19, U21. Đến năm 2028, đội bóng hướng tới mục tiêu vào top 4 Giải hạng Nhất, đưa Trung tâm Đào tạo bóng đá trẻ vào hoạt động và mở rộng hợp tác với các câu lạc bộ nước ngoài. Giai đoạn 2029 - 2030, Thái Nguyên phấn đấu giành quyền thăng hạng V.League 1, đồng thời xây dựng hệ thống đào tạo trẻ đạt tiêu chuẩn AFC, bảo đảm từ 30 - 50% cầu thủ trong đội hình là người Thái Nguyên.

Theo đánh giá của Liên đoàn Bóng đá Việt Nam, cơ sở vật chất phục vụ bóng đá của Thái Nguyên thuộc nhóm tốt nhất cả nước, đủ điều kiện để phát triển câu lạc bộ bóng đá chuyên nghiệp và tổ chức các giải đấu cấp quốc gia, quốc tế.

NGUYỆT LAM

Thể Công Viettel sẽ tăng cường lực lượng

Kết thúc mùa giải 2025/26, Thể Công Viettel là một trong số những đội bóng hoạt động mạnh mẽ nhất trên thị trường chuyển nhượng. Đội bóng áo lính đang đàm phán với nhiều cái tên đáng chú ý như Rimario, Doãn Ngọc Tân, Triệu Việt Hưng và Phạm Trung Hiếu để chuẩn bị lực lượng cho mùa giải mới.

Đây được xem là bước chuẩn bị quan trọng, khi đội bóng của HLV Velizar Popov không chỉ hướng tới cuộc đua vô địch V.League, mà còn phải chinh chiến tại AFC Champions League Two. Việc bổ sung lực lượng từ sớm giúp Thể Công Viettel có thêm thời gian lắp ghép đội hình và xây dựng bộ khung ổn định trước mùa giải mới.

VÂN SA

Hành trình mới, thử thách mới của đội tuyển Việt Nam

● **VĨNH HY**

Không chỉ là chuyến tập huấn trước thềm ASEAN Cup 2026, hành trình của đội tuyển Việt Nam tại Hàn Quốc còn mang theo niềm tin về một chu kỳ thành công mới. Khi HLV Kim Sang-sik bắt đầu hoàn thiện đội hình, các tuyển thủ bước vào cuộc cạnh tranh quyết liệt với những cầu thủ nhập tịch và Việt kiều, còn người hâm mộ lại kỳ vọng "Những chiến binh sao vàng" sẽ tái hiện hành trình từng đưa họ lên đỉnh Đông Nam Á cách đây 2 năm.

Chuyến tập huấn mang theo nhiều kỳ vọng

Đội tuyển Việt Nam đã bước vào những buổi tập đầu tiên trong chuyến tập huấn tại Incheon (Hàn Quốc), khởi động giai đoạn chuẩn bị quan trọng cho mục tiêu bảo vệ ngôi vô địch ASEAN Cup 2026. Trong gần hai tuần tập huấn tại Hàn Quốc, thầy trò HLV Kim Sang-sik sẽ lần lượt thử sức với 3 "quân xanh" chất lượng. Đầu tiên là Siheung FC, đại diện đang thi đấu tại K.League 3, tiếp đến là Yongin FC của K.League 2, đặc biệt là màn chạm trán Gangwon FC - đội bóng đang góp mặt ở K.League 1 vào ngày 13.7.

Theo HLV Kim Sang-sik, chuyến tập huấn tại quê nhà sẽ đóng vai trò quyết định trong quá trình xây dựng đội hình cho ASEAN Cup 2026. Ban huấn luyện sẽ tận dụng các trận giao hữu để rà soát lực lượng, đánh giá phong độ từng cầu thủ, đồng thời hoàn thiện các phương án chiến thuật nhằm hướng đến mục tiêu cao nhất là bảo vệ chức vô địch Đông Nam Á. Không chỉ là dịp nâng cao thể lực và hoàn thiện lối chơi, chuyến đi lần này còn mang đến nhiều kỳ vọng bởi nó gợi nhớ hành trình thành công cách đây 2 năm - tiền đề cho chức vô địch ASEAN Cup 2024.

Điều khiến người hâm mộ thêm lạc quan chính là sự trùng hợp với hành trình 2 năm trước. Trước ASEAN Cup 2024, đội tuyển Việt Nam cũng chọn Hàn Quốc làm nơi tập huấn, thi đấu giao hữu với các CLB địa phương trước khi trở về đăng quang đầy thuyết phục. Kịch bản ấy đang được kỳ vọng sẽ lặp lại trong năm 2026.

Tiền vệ Nguyễn Hai Long, một trong những gương mặt trưởng thành vượt bậc dưới thời HLV Kim Sang-sik đặt niềm tin vào chuyến tập huấn lần này. "Ở kỳ ASEAN Cup trước, đội tuyển cũng tập huấn tại Hàn Quốc và sau đó đã có một giải đấu thành công. Lần này, tất cả anh em đều rất sẵn sàng, tập trung chuẩn bị thật tốt và hy vọng sẽ hoàn thành những mục tiêu mà toàn đội đã đề ra", Hai Long cho biết.

Dĩ nhiên, thành công trong quá khứ không thể bảo đảm cho chiến thắng ở hiện tại. ASEAN Cup 2026 hứa hẹn sẽ khốc liệt hơn khi các đối thủ trong khu vực đều có sự đầu tư mạnh mẽ. Tuy nhiên, với sự chuẩn bị bài bản, những bài kiểm tra chất lượng tại Hàn Quốc cùng quyết tâm của toàn đội, người hâm mộ có quyền kỳ vọng "Những chiến binh sao vàng" sẽ tái hiện hành trình vàng cách đây 2 năm. Và biết đâu, từ Incheon, một chương mới trong lịch sử bóng đá Việt Nam sẽ lại bắt đầu.

Cơ hội và thử thách cho các nội binh

Sự góp mặt ngày càng nhiều các cầu thủ nhập tịch và Việt kiều đang tạo nên diện mạo mới cho đội tuyển Việt Nam dưới thời HLV Kim Sang-sik. Điều đó đồng nghĩa với cuộc cạnh tranh khốc liệt hơn ở mọi vị trí, nhưng cũng mở ra cơ hội để nâng cao chất lượng đội hình trước mục tiêu bảo vệ ngôi vô địch ASEAN Cup 2026.

Thay vì xem sự xuất hiện của những gương mặt mới là áp lực, các cầu thủ nội đều thể hiện tinh thần tích cực. Họ coi đây là động lực để nỗ lực hoàn thiện bản thân, qua đó tạo nên môi trường cạnh tranh lành mạnh nhằm giúp đội tuyển mạnh hơn.

Ở vị trí thủ môn, cuộc cạnh tranh hứa hẹn rất hấp dẫn khi Trung Kiên phải nỗ lực trước hai đàn anh giàu kinh nghiệm là Đặng Văn Lâm và Patrik Lê Giang. Dù vậy, thủ thành trẻ khẳng định anh không hề e ngại trước sức ép. "Tôi không thấy áp lực. Điều quan trọng là luôn cố gắng tập luyện và thể hiện tốt nhất trước Ban huấn luyện. Ai được lựa chọn ra sân cũng đều hướng đến mục tiêu chung là mang lại kết quả tốt nhất cho đội tuyển", Trung Kiên chia sẻ.

Nếu vị trí trong khung gỗ đã rất khốc liệt thì hàng công còn chứng kiến cuộc cạnh tranh quyết liệt hơn. Sự xuất hiện của những cầu thủ nhập tịch như Nguyễn Xuân Son, Nguyễn Tài Lộc và Đỗ Hoàng Hên mang đến nhiều lựa chọn chất lượng cho HLV Kim Sang-sik, đồng thời đặt các chân sút nội trước thử thách lớn.

Những cái tên như Nguyễn Đình Bắc, Nguyễn Trần Việt Cường, Phạm Gia Hưng, Nguyễn Hai Long, Lê Văn Đô hay Nguyễn Ngọc Mỹ sẽ phải tận dụng tối đa các buổi tập cũng như những trận giao hữu tại Hàn Quốc để ghi điểm với Ban huấn luyện. Mỗi màn trình diễn đều có thể ảnh hưởng trực tiếp đến cơ hội góp mặt trong danh sách chính thức dự ASEAN Cup 2026.

Tiền vệ Nguyễn Hai Long cho rằng sự cạnh tranh là yếu tố cần thiết đối với một đội tuyển giàu tham vọng. "Tôi cũng như các đồng đội không cảm thấy áp lực. Tất cả đều cố gắng thể hiện tốt nhất vì mục tiêu chung của đội tuyển. Sự cạnh tranh sẽ giúp đội tuyển ngày càng mạnh hơn", tiền vệ của Hà Nội FC chia sẻ.

Khi chất lượng đội hình được nâng lên nhờ sự cạnh tranh ở tất cả các vị trí, đội tuyển Việt Nam sẽ có thêm nhiều phương án chiến thuật và chiều sâu lực lượng. Đó chính là nền tảng quan trọng để "Những chiến binh sao vàng" hướng tới mục tiêu bảo vệ thành công ngôi vô địch ASEAN Cup và tiếp tục khẳng định vị thế số 1 của bóng đá Đông Nam Á. ■



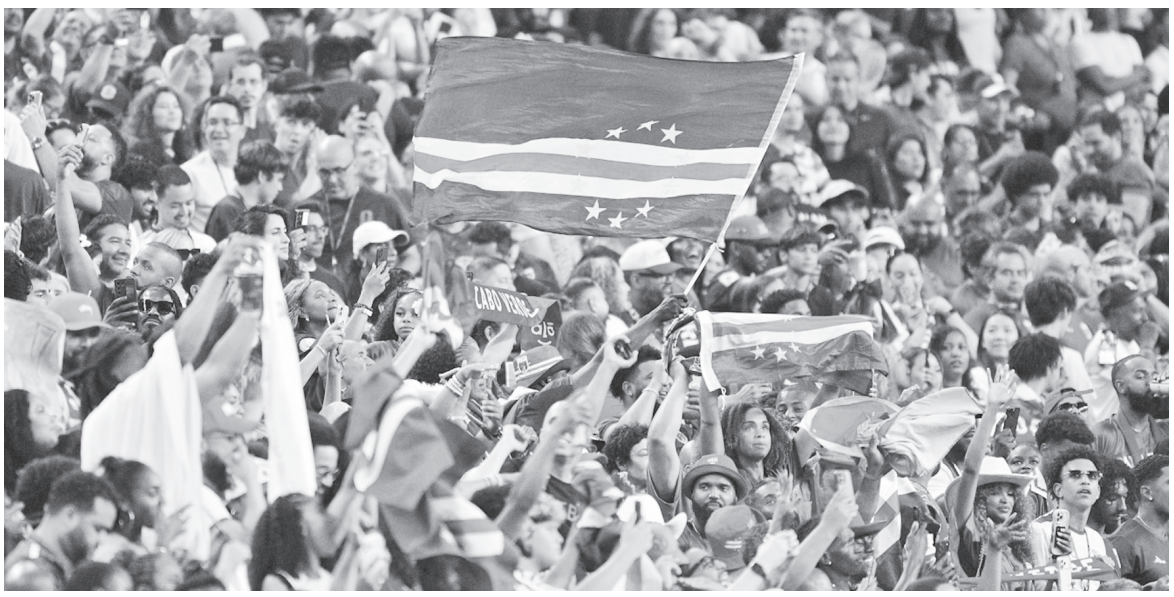
Cạnh tranh để mạnh hơn trong chuyến tập huấn Hàn Quốc, đội tuyển Việt Nam hướng tới mục tiêu bảo vệ ngôi vương ASEAN Cup 2026 Ảnh: MINH DÂN

CAPE VERDE:

Từ quốc đảo nhỏ bé đến hiện tượng của World Cup

● KHẢI HƯNG

Cape Verde, quốc đảo nhỏ bé nằm ngoài khơi Tây Phi, là cái tên lạ lẫm và khó tìm trên bản đồ thế giới. Nhưng mùa hè này, Cape Verde khiến cả thế giới nhắc tên nhờ hành trình diệu kỳ tại World Cup 2026.



Người hâm mộ Cape Verde ăn mừng tại World Cup 2026 Ảnh: EPA

Câu chuyện giàu cảm xúc

Tại World Cup 2026, Cape Verde trở thành một trong những câu chuyện bất ngờ và giàu cảm xúc nhất giải đấu. Đội tuyển quốc gia của đất nước chỉ hơn 500.000 dân đã lọt vào vòng loại trực tiếp sau chuỗi trận ấn tượng, trong đó có trận hòa 0-0 trước đương kim vô địch châu Âu Tây Ban Nha. Đến vòng 1/16, Cape Verde lại có trận đấu để đời trước đương kim vô địch thế giới Argentina, khi chỉ chịu thua 3-2 sau 120 phút rượt đuổi nghẹt thở.

Cùng với thành tích ấy, thủ môn Vozinha cũng trở thành gương mặt được chú ý đặc biệt. Từ chỗ chỉ có khoảng 50.000 người theo dõi trên Instagram trước trận gặp Tây Ban Nha, anh đã trở thành một hiện tượng mạng xã hội với hơn 20 triệu người theo dõi. Nhưng thành công của Cape Verde không chỉ là một câu chuyện thể thao. Nó phản ánh hành trình dài của một quốc gia nhỏ bé nhưng nhiều lần vượt qua nghịch cảnh.

Cape Verde là quốc gia với 10 hòn đảo, trong đó 9 đảo có người sinh sống. Từ thế kỷ XV, sự xuất hiện của người Bồ Đào Nha đã biến quần đảo này thành một điểm chiến lược của Đại Tây Dương. Trên đảo Santiago, người Bồ Đào Nha lập nên Ribeira Grande, nay là Cidade Velha, một trong những khu định cư lâu đời nhất của người châu Âu ở phía nam sa mạc Sahara. Thành phố này từng là điểm kết nối các lục địa thông qua thương mại hàng hải, di cư và cả một chương bi thương của lịch sử đó là buôn bán nô lệ xuyên Đại Tây Dương. Với điều kiện tự nhiên khắc nghiệt, thiếu tài nguyên và thường xuyên chịu hạn hán, Cape Verde rơi vào giai đoạn suy thoái sau khi hoạt động buôn bán nô lệ chấm dứt vào giữa thế kỷ XIX. Phải đến năm 1975, quần đảo này mới giành được độc lập thông qua cuộc đấu tranh giải phóng gắn với Guinea-Bissau.

Một trong những nhân vật quan trọng của phong trào đó là ngài Amílcar Cabral. Sinh ra tại Guinea-Bissau, cha mẹ là người Cape Verde, ông trở thành một trong những nhà lãnh đạo chống thực dân có ảnh hưởng lớn nhất châu Phi. Ngài Cabral không chỉ là nhà cách mạng, mà còn là một nhà ngoại giao tài năng, người giúp phong trào giành độc lập nhận được sự ủng hộ rộng rãi từ quốc tế.

Sau độc lập, Cape Verde từng bị một số chính khách và tổ chức tài chính quốc tế xem là quốc gia "không có khả năng tồn tại", bởi quy mô quá nhỏ, tài nguyên nghèo nàn và vị trí địa lý dễ tổn thương. Tuy nhiên, 50 năm sau, đất nước này đã chứng minh điều ngược lại. Từ một trong những quốc gia nghèo nhất thế giới, Cape Verde đã vươn lên thành nước có thu nhập trung bình cao.

Quốc gia này thường được đánh giá cao nhờ quản trị tốt, chính trị thực dụng và các chỉ số phát triển con người tích cực. Tuổi thọ, tỉ lệ biết chữ và chất lượng phát triển xã hội của Cape Verde đều thuộc nhóm cao tại châu Phi. Tỉ lệ tử vong ở trẻ em cũng nằm trong nhóm thấp nhất châu lục. Trong bối cảnh ấy, bóng đá không phát triển tách rời đời sống xã hội. Ở Cape Verde, bóng đá là một phần của sinh hoạt thường nhật, là nơi cộng đồng tìm thấy niềm vui, danh dự và sự gắn kết. Những đầu tư vào bóng đá trẻ, phát triển tài năng và cơ sở hạ tầng thể thao đã góp phần tạo nền tảng cho thành công hiện tại.

Sự đóng góp của cộng đồng kiều bào

Một yếu tố quan trọng khác là cộng đồng kiều bào. Cape Verde là một trong những quốc gia có tỉ lệ di cư cao nhất thế giới. Cộng đồng người Cape Verde ở nước ngoài thậm chí được ví như "hòn đảo thứ 11", bởi số người di cư được cho là còn lớn hơn dân số thường trú trong nước. Bóng đá Cape Verde cũng được hưởng lợi từ mạng lưới kiều bào ấy. Từ năm 2002, Liên đoàn Bóng đá Cape Verde đã chủ động chiêu mộ các cầu thủ trưởng thành ở nước ngoài về khoác áo đội tuyển quốc gia. Họ đến từ Bồ Đào Nha, Pháp, Hà Lan, Ireland và nhiều nơi khác.

Câu chuyện của hậu vệ Roberto Lopes, biệt danh Pico, là một ví dụ thú vị. Sinh ra ở Ireland, anh từng được HLV Rui Águas liên hệ qua LinkedIn để mời khoác áo Cape Verde. Ban đầu, Lopes phớt lờ tin nhắn vì nó được viết bằng tiếng Bồ Đào Nha và anh tưởng đó là thư rác. Về sau, anh trở thành một phần trong hành trình đặc biệt của đội tuyển. Danh sách 26 cầu thủ của Cape Verde đến từ 26 câu lạc bộ khác nhau, thuộc 14 quốc gia. Bảy người thi đấu tại Bồ Đào Nha, điều không khó hiểu khi Cape Verde từng là thuộc địa của Bồ Đào Nha cho đến năm 1975 và tiếng Bồ Đào Nha vẫn là ngôn ngữ chính thức.

Tuy nhiên, câu chuyện Cape Verde không phải là bức tranh chỉ toàn màu sáng. Quốc gia này vẫn đối mặt nhiều thách thức. Phần lớn dân số ở độ tuổi dưới 35, trong khi nhiều thanh niên gặp khó khăn vì thất nghiệp, việc làm bấp bênh và cơ hội hạn chế. Điều đó tiếp tục thúc đẩy làn sóng di cư ra nước ngoài để tìm kiếm tương lai tốt hơn. Chính vì vậy, thành công tại World Cup 2026 càng mang ý nghĩa biểu tượng. Nó không xóa đi những khó khăn của đất nước, nhưng đem đến một khoảnh khắc đoàn kết hiếm có. Người Cape Verde trong nước và cộng đồng kiều bào ở khắp thế giới có cùng một lý do để tự hào.

Một sự trùng hợp khá thú vị, ngay sau trận đấu để đời của Vozinha và các đồng đội trước Argentina là đến ngày Quốc khánh của Cape Verde (5.7). Từ một quần đảo nhỏ từng bị nghi ngờ về khả năng tồn tại, Cape Verde đã bước ra sân khấu lớn nhất của bóng đá thế giới với niềm kiêu hãnh, bản lĩnh và một câu chuyện vượt nghịch cảnh đầy cảm hứng. ■

Hiệp hội cầu thủ kêu gọi chống phân biệt chủng tộc

Hiệp hội Cầu thủ chuyên nghiệp thế giới (FIFPRO) vừa lên tiếng kêu gọi tăng cường các biện pháp bảo vệ và xử lý đối với các hành vi lăng mạ, trong bối cảnh cầu thủ tham dự World Cup 2026 đang phải đối mặt với tình trạng gia tăng các hành vi mang tính phân biệt chủng tộc và kỳ thị trên môi trường trực tuyến cũng như ngoài đời thực.

Theo FIFPRO, trong thời gian gần đây, các cầu thủ phải đối mặt với nhiều hành vi lăng mạ cả trên mạng xã hội và trực tiếp, phản ánh một thực trạng mang tính hệ thống và điều này không nên được xem là bình thường dù trong bóng đá hay ngoài xã hội. Tổ chức này nhấn mạnh các cầu thủ đang gánh vác kỳ vọng của cả một quốc gia và cần được bảo đảm an toàn, nhân phẩm cũng như sức khỏe tinh thần. Mọi hành vi lăng mạ không thể được xem là một phần tất yếu của môn thể thao này. FIFPRO nêu rõ cần có các biện pháp bảo vệ môi trường làm việc của các cầu thủ một cách tương xứng và có hành động tập thể để bảo vệ các cầu thủ trước tình trạng này.

Liên đoàn Bóng đá Thế giới (FIFA) cũng cho biết, hệ thống giám sát trên mạng xã hội của tổ chức này đã ghi nhận số lượng hành vi lăng mạ trực tuyến tăng gấp 13 lần trong giai đoạn vòng bảng World Cup, trong đó khoảng 11% có dấu hiệu liên quan đến phân biệt chủng tộc. Ở vòng đấu loại trực tiếp, một số cầu thủ đội tuyển Hà Lan gồm Justin Kluivert, Quinten Timber và Crysencio Summerville phải hứng chịu sự lăng mạ trên mạng xã hội sau khi đá hỏng phạt đền trong loạt sút luân lưu khiến đội nhà thất bại trước Maroc tại vòng 32 đội, trong đó có các nội dung mang yếu tố phân biệt chủng tộc.

FIFPRO đang yêu cầu các cơ quan liên quan bóng đá và các tổ chức tiến hành các biện pháp mạnh hơn nữa để xử lý các hành vi mang tính phân biệt chủng tộc trong bóng đá, bao gồm áp dụng chế tài nghiêm khắc hơn đối với các vi phạm. Tổ chức này cũng đồng thời đề nghị thúc đẩy phối hợp giữa cơ quan thực thi pháp luật, các nền tảng mạng xã hội, truyền thông, người hâm mộ và công chúng nhằm ngăn chặn xu hướng tiêu cực trên.

K.TUẤN

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 141 Nguyễn Thái Học, phường Ô Chợ Dừa, TP Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 37/GP-BVHTTDL ngày 6.3.2026 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch
● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, phường Xuân Hòa, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Tây Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, phường An Hải, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798
● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam
GIÁ: 5.000đ

Bức tranh kinh tế toàn cầu và triển vọng tăng trưởng

● HỒNG NHUNG

Trong bối cảnh hiện nay, kinh tế thế giới đang liên tục chịu tác động từ nhiều cú sốc như đại dịch, biến đổi khí hậu, căng thẳng địa chính trị và các vấn đề thuế quan. Những biến động này đã tác động đến khả năng phục hồi và triển vọng tăng trưởng của các nền kinh tế toàn cầu.



Những biến động toàn cầu tiếp tục tác động đến triển vọng tăng trưởng kinh tế thế giới Ảnh minh hoạ: AI

Tại Mỹ, sau giai đoạn tăng tốc trong mùa xuân, thị trường lao động đang có dấu hiệu chững lại do chịu tác động từ nhiều yếu tố như già hóa dân số, tốc độ ứng dụng trí tuệ nhân tạo (AI) ngày càng nhanh và giá dầu tăng cao do xung đột tại Trung Đông. Bên cạnh đó, tình trạng "ít tuyển dụng, ít sa thải" kéo dài khiến nhu cầu tuyển dụng mới ở mức thấp và cơ hội việc làm dành cho người đang tìm việc vẫn còn tương đối hạn chế.

Theo Cục Thống kê Lao động Mỹ công bố vào đầu tháng 7, nền kinh tế đã tạo thêm 57.000 việc làm trong tháng 6, thấp hơn so với kỳ vọng của thị trường. Nhìn vào các số liệu chính thức cũng cho thấy đà tăng trưởng việc làm đã chậm lại đều đặn so với tháng 3. Báo cáo tỷ lệ thất nghiệp giảm từ 4,3% xuống 4,2% trong tháng 6 do nhiều người rời khỏi lực lượng lao động. Những lo ngại về lạm phát kéo dài và tác động thị trường lao động đã ảnh hưởng đến tâm lý người tiêu dùng Mỹ khi thận trọng hơn trong các quyết định chi tiêu.

Còn tại châu Âu, trước sức ép thuế quan và khả năng chống chịu trước đợt gián đoạn nguồn cung dầu mỏ lớn nhất trong lịch sử, kinh tế châu Âu đang đối mặt với nhiều thách thức đan xen. Chi phí năng lượng tăng cao, áp lực lạm phát kéo dài và sự suy giảm nhu cầu tiêu dùng đã làm giảm tốc độ tăng trưởng của nhiều nền kinh tế trong khu vực.

Theo khảo sát của S&P Global, nền kinh tế Pháp vẫn đang chịu sức ép từ nhu cầu tiêu dùng suy yếu, niềm tin kinh doanh ở mức thấp và áp lực giá cả duy trì ở mức cao. Trong tháng 6, hoạt động của khu vực dịch vụ tiếp tục suy giảm với mức độ nghiêm trọng hơn dự báo. Trong khi đó, tại Đức, lĩnh vực dịch vụ ghi nhận tháng suy giảm thứ ba liên tiếp, dù tốc độ thu hẹp đã chậm lại so với các tháng trước.

Với Nhật Bản, đồng yên vừa ghi nhận giảm xuống mức thấp nhất so với đồng USD kể từ năm 1986. Đồng thời, căng thẳng tại Trung Đông đã làm gia tăng đáng kể chi phí nhập khẩu của Nhật Bản. Diễn biến này đã thúc đẩy mặt bằng giá hàng hóa tiêu dùng tăng mạnh, qua đó làm gia tăng áp lực lạm phát và ảnh hưởng trực tiếp đến sức mua cũng như đời sống của các hộ gia đình Nhật Bản…

Trong bức tranh chung toàn cầu, Ngân hàng Thế giới (WB) vào tháng 6 đã hạ dự báo tăng trưởng kinh tế toàn cầu xuống mức thấp nhất kể từ đại dịch Covid-19, đồng thời cảnh báo tác động kinh tế ngày càng lan rộng do leo thang căng thẳng Trung Đông thời gian gần đây. WB dự báo tăng trưởng kinh tế toàn cầu năm nay sẽ giảm xuống còn 2,5%, thấp hơn mức 2,9% của năm trước. Trong khi đó, lạm phát toàn cầu được dự báo duy trì ở khoảng 4%, cho thấy áp lực giá cả vẫn chưa được giải tỏa hoàn toàn. Những dự báo này phản ánh quá trình phục hồi của kinh tế thế giới vẫn đối mặt với nhiều thách thức và tiềm ẩn không ít rủi ro.

Tương tự, Tổ chức Hợp tác và Phát triển Kinh tế đã cảnh báo căng thẳng tại Trung Đông đang làm suy giảm triển vọng của toàn cầu. Tăng trưởng kinh tế toàn cầu được dự báo sẽ suy giảm xuống còn 2,8% vào năm 2026 so với mức 3,4% trong năm 2025 trước khi dần phục hồi lên khoảng 3,1% trong năm 2027. Trước đó, IMF cũng hạ dự báo tăng trưởng kinh tế toàn cầu năm nay ở mức 3,5% - 3,1%. Theo kịch bản cơ sở của IMF, lãi suất chuẩn của FED sẽ giảm về phạm vi 3,25% - 3,5% vào cuối năm.

Diễn biến này cho thấy, bức tranh kinh tế toàn cầu vẫn đối mặt với những "gam trầm" khi triển vọng tăng trưởng suy yếu, kết hợp với áp lực lạm phát và những rủi ro từ bên ngoài chưa có dấu hiệu hạ nhiệt. Vì vậy, theo các chuyên gia, thời gian tới, triển vọng kinh tế toàn cầu sẽ phụ thuộc đáng kể vào khả năng kiểm soát lạm phát, duy trì ổn định tài chính, giảm thiểu tác động của các xung đột địa chính trị cũng như thúc đẩy hợp tác quốc tế để củng cố chuỗi cung ứng và thương mại toàn cầu.

Khi đà tăng trưởng chậm lại, nhu cầu tiêu dùng suy yếu và chi phí sản xuất gia tăng sẽ cần đến việc thúc đẩy các gói hỗ trợ kích thích kinh tế, nhằm nâng cao khả năng chống chịu của nền kinh tế và tạo nền tảng cho tăng trưởng bền vững trong trung và dài hạn. Ngoài ra, việc đẩy nhanh chuyển đổi xanh, ứng dụng trí tuệ nhân tạo và nâng cao năng suất lao động cũng được kỳ vọng sẽ trở thành những động lực quan trọng, góp phần tạo nền tảng cho tăng trưởng bền vững trong thời gian tới. ■

GÓC BÌNH LUẬN

Sự chuyển dịch đáng chú ý

● LAM SA

Trước đây, khi nhắc đến Hàn Quốc, du khách Trung Quốc thường nghĩ đến những tour tham quan cung điện Gyeongbokgung, đảo Nami hay tháp Namsan. Nhưng bức tranh du lịch xứ kim chi đang thay đổi nhanh chóng. Thay vì dành phần lớn thời gian cho các điểm tham quan, ngày càng nhiều du khách Trung Quốc đến Seoul với mục tiêu rất rõ ràng, mua sắm, làm đẹp và trải nghiệm phong cách sống Hàn Quốc.

Đây là một sự chuyển dịch đáng chú ý của ngành du lịch Hàn Quốc, khi động lực tăng trưởng không còn nằm ở các tour tham quan truyền thống mà ở nền kinh tế tiêu dùng, đặc biệt là ngành mỹ phẩm và dịch vụ làm đẹp. Đồng won suy yếu trong hơn một năm qua đã tạo ra cú hích đáng kể cho xu hướng này. Từ đầu năm đến tháng 6, tỷ giá tăng từ khoảng 209 won đổi 1 nhân dân tệ lên khoảng 226 won, giúp sức mua của khách Trung Quốc tại Hàn Quốc tăng lên rõ rệt.

Sự thay đổi này được phản ánh rõ trong các con số. Theo Tổ chức Du lịch Hàn Quốc (KTO), riêng tháng 5 nước này đón khoảng 1,95 triệu lượt khách quốc tế, trong đó 563.000 lượt đến từ Trung Quốc, tăng đáng kể so với 484.390 lượt cùng kỳ năm ngoái. Đáng chú ý hơn, chi tiêu bằng thẻ tín dụng của khách nước ngoài lần đầu vượt mốc 2 nghìn tỉ won, đạt 2,12 nghìn tỉ won, tăng 67,1% so với cùng kỳ. Riêng khách Trung Quốc ghi nhận mức tăng chi tiêu bằng thẻ lên tới 214%, trở thành động lực lớn nhất thúc đẩy doanh thu bán lẻ và dịch vụ.

Điều đáng chú ý là cơ cấu chi tiêu cũng đang thay đổi. Nếu trước đây khách quốc tế chủ yếu mua hàng miễn thuế, thì nay xu hướng chuyển sang "tiêu dùng theo phong cách sống". Họ chi tiền cho mỹ phẩm, hiệu thuốc, quần áo, phụ kiện, dịch vụ chăm sóc sắc đẹp và trải nghiệm đời sống thường nhật của người Hàn Quốc. Chính những trải nghiệm này mới là sản phẩm du lịch mới mà Hàn Quốc đang bán ra thế giới.

Tuy nhiên, các chuyên gia kinh tế cũng đưa ra cái nhìn thận trọng. Nhà kinh tế Park Seok-gil của JP Morgan cho rằng, đồng won yếu chỉ góp phần thúc đẩy tiêu dùng du lịch "ở một mức độ nhất định". Sự phục hồi hiện nay còn đến từ việc mở rộng các đường bay quốc tế, nhu cầu du lịch sau đại dịch và đặc biệt là sức lan tỏa của làn sóng Hallyu cùng thương hiệu K-beauty. Nói cách khác, tỷ giá giúp du khách chi tiêu nhiều hơn, nhưng chính sức hấp dẫn của văn hóa và sản phẩm Hàn Quốc cũng là lý do khiến họ quyết định đến.

Sự chuyển dịch đáng chú ý này cho thấy du lịch Hàn Quốc đang bước sang một giai đoạn mới. Đồng won yếu có thể là chất xúc tác, nhưng chính ngành công nghiệp làm đẹp và văn hóa tiêu dùng mới là "thỏi nam châm" giúp Hàn Quốc định hình một mô hình du lịch giá trị cao trong những năm tới. ■

Thái Lan đẩy mạnh hút khách châu Âu tránh nắng nóng

Tổng cục Du lịch Thái Lan (TAT) đang triển khai chiến dịch quảng bá nhằm thu hút du khách châu Âu đến nghỉ dưỡng khi nhiều quốc gia ở khu vực này phải đối mặt với các đợt nắng nóng khắc nghiệt. Thông qua chương trình "Thái Lan rực rỡ và tươi đẹp", TAT phối hợp với các hãng hàng không và công ty lữ hành tung ra nhiều gói du lịch ưu đãi, hướng đến những du khách muốn tránh thời tiết cực đoan và tận hưởng mức giá phòng thấp hơn so với mùa cao điểm cuối năm.

TAT kỳ vọng các chương trình hợp tác sẽ mang lại doanh thu từ hơn 126.500 gói tour trong mùa thấp điểm, đồng thời tiếp cận khoảng 81,4 triệu khách hàng tiềm năng.

P.MINH